

OSAKASKYSELY KEMIJÄRVEN YHTEISMETSÄN
OSAKKAILLE

Törmänen Mirelle

Opinnäytetyö

Metsätalouden koulutus
Metsätalousinsinööri (AMK)

2024

Metsätalouden koulutus
Metsätalousinsinööri (AMK)

Tekijä	Mirelle Törmänen	Vuosi	2024
Ohjaaja	Jussi Soppela		
Toimeksiantaja	Kemijärven yhteismetsä		
Työn nimi	Osakaskysely Kemijärven yhteismetsän osakkaille		
Sivumäärä	47 + 12		

Opinnäytetyö oli Kemijärven yhteismetsän tilaama kyselytutkimus. Tutkimuksen tavoitteena oli saada tietoa Kemijärven yhteismetsän osakkaiden mielipiteistä, yhteismetsän toiminnasta ja siitä, miten toimintaa voisi mahdollisesti kehittää. Kyselyyn tulleet kysymykset laadittiin yhteistyössä Kemijärven yhteismetsän kanssa. Kysymykset liittyivät Kemijärven yhteismetsän toimintaan ja talouteen, metsien hoitoon ja käyttöön, tiedotukseen, metsästykseseen sekä vastaajien taustatietoihin.

Opinnäytetyön aineisto kerättiin kvantitatiivisella eli määrällisellä tutkimusotteella. Tutkimus toteutettiin perinteisen postikyselyn tavoin ja kirjeiden lähetys tehtiin postitusfirma JP Postitus Oy:n kautta. Kysely lähetettiin 500 osakkaalle, ja kyselyn vastausprosentiksi saatiin 17,6 prosenttia. Tutkimuksen vastaukset koottiin, analysoitiin sekä esitettiin Excel-taulukkolaskentaohjelmalla. Vastauksia tutkittiin kolmen erikokoisen osakasryhmän välillä. Tutkimuksen tulokset eivät olleet tarpeeksi tarkkoja pienen vastausprosentin vuoksi. Joidenkin kysymysten kohdalla ei vastauksia saatu tarpeeksi, jotta niitä olisi voitu analysoida tarkemmin. Lisäksi tutkimuksen tuloksia verrattiin 2013 julkaistuun vastaavaan tutkimukseen.

Tutkimuksen tuloksien perusteella vastaajista suurin osa oli tyytyväisiä Kemijärven yhteismetsän toimintaan, mutta vastauksien perusteella tiedottamista voitaisiin kehittää tiedon kulun parantamiseksi. Tutkimuksessa ilmeni myös, että kyselyyn vastanneet osakkaat pitivät Kemijärven yhteismetsän uusia tulonlähteitä, kuten tuulivoimaloita positiivisena asiana. Osakkaiden mielipiteet olivat samankaltaisia niiden kysymyksien osalta, joita voitiin verrata edelliseen tutkimukseen.

Forestry
Forestry Engineer

Author	Mirelle Törmänen	Year	2024
Supervisor	Jussi Soppela		
Commissioned by	Kemijärvi common forest		
Title	Kemijärvi jointly owned forest		
Number of pages	47 + 12		

The thesis was a survey commissioned by the Kemijärvi common forest. The aim of the study was to gather information about the opinions of the shareholders of Kemijärvi common forest regarding the operations of the community forest and how the activities could potentially be developed. The questions in the survey were formulated in collaboration with Kemijärvi common forest. The questions pertained to the activities and finances of the Kemijärvi common forest, forest management and use, communication, hunting, and background information of the respondents.

The material for the thesis was collected using a quantitative research approach, which focuses on numerical data. The survey was conducted in the traditional postal survey manner, the letters were sent out through the mailing company JP Postitus Oy. The survey was sent to 500 shareholders, and the response rate was 17.6 %. The responses to the survey were compiled, analyzed, and presented using Microsoft Excel spreadsheet software. The responses were examined among three different-sized shareholder groups. Due to the low response rate, the results of the study were not sufficiently precise, and for some questions, there were not enough responses to conduct a detailed analysis. In addition, the results of the study were compared to a corresponding study published in 2013.

Based on the survey results, the majority of respondents were satisfied with the operations of the Kemijärvi common forest. However, the responses indicated that communication could be improved to enhance information dissemination. The study also revealed that the shareholders who responded viewed new revenue sources for the Kemijärvi common forest, such as wind turbines, as a positive development. The opinions of the shareholders were similar to those questions that could be compared with the previous study.

Keywords common forest, governing body, taxable unit

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	SUOMEN YHTEISMETSÄT	8
2.1	Yhteismetsän toiminta	8
2.2	Päätöksentekomenettelyt yhteismetsissä	9
2.3	Yhteismetsän talous	10
3	KEMIJÄRVEN YHTEISMETSÄ.....	11
3.1	Kemijärven yhteismetsän lähihistoria ja nykyhetki.....	11
3.2	Tuulivoima Kemijärven yhteismetsän alueella	12
4	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	14
4.1	Osakkaiden valinta kyselyyn.....	14
4.2	Vastauksien läpikäynti sekä aineiston käsittely	15
4.3	Tutkimuksen riskitekijät sekä mahdolliset ongelmat	16
5	TUTKIMUKSEN TULOKSET	18
5.1	Kyselyyn vastanneiden osakkaiden taustatiedot	18
5.1.1	Vastaajien koulutustasot, ammattiryhmät ja ikäjakauma	19
5.1.2	Vastaajien osallistuminen osakaskunnan kokouksiin ja tuntemus yhteismetsän alueista.....	21
5.2	Kemijärven yhteismetsän toiminta ja talous.....	22
5.2.1	Vastaajien tärkeimmät syyt omistaa yhteismetsäosuuksia ja tyytyväisyys yhteismetsäosuuden omistukseen	25
5.2.2	Vastaajien mielipiteet lisämaanhankinnasta	25
5.2.3	Vastaajien kiinnostus oman metsäpalstan liittämisestä yhteismetsään yhteismetsäosuuksia vastaan.....	26
5.3	Metsätalouden ulkopuolisten tulojen kehitys.....	27
5.4	Tiedottaminen.....	29
5.5	Metsien hoito ja käyttö	32
5.5.1	Vastaajien mielipiteet metsien suojelusta	33
5.5.2	Vastaajien mielipiteet jatkuvan kasvatuksen periaatteiden mukaisesta metsien käsittelystä	34
5.5.3	Vastaajien mielipiteet hiilikompensaation lisäansainta mahdollisuuksien tärkeydestä	35
5.6	Metsästys	36

5.7	Vapaa sana	38
5.8	Vertailua muihin tutkimuksiin	39
5.9	Yhteenveto tuloksista.....	41
6	POHDINTA.....	43
	LÄHTEET.....	45
	LIITTEET	47

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aiheeksi valitsin osakaskyselyn Kemijärven yhteismetsän osakkaille. Aihe on lähtöisin työelämän tarpeesta ja sen tilaaja on Kemijärven yhteismetsä. Aihe on ajankohtainen, sillä aikaisemmin on tehty vastaavanlainen kyselytutkimus Kemijärven yhteismetsälle noin kymmenen vuotta sitten. Uuden tiedon päivittäminen on tärkeää sekä siitä on yhteismetsälle paljon hyötyä yhteismetsän toiminnan kannalta. Kyselytutkimuksen avulla Kemijärven yhteismetsä saa tietoonsa osakkaiden mielipiteitä yhteismetsän toiminnasta ja täten Kemijärven yhteismetsä voi kehittää toimintaansa. Vastaavanlaisia kyselytutkimuksia ovat tilanneet opinnäytetyönä myös muun muassa Kuusamon ja Posion yhteismetsät. Kemijärven yhteismetsän edellisen osakaskyselyn pohjalta halutaan myös vertailua, miten tilanne on osakkaiden mielipiteiden osalta muuttunut vuosien aikana.

Kyselyn kysymykset on pääosin laatinut Kemijärven yhteismetsän toiminnanjohtaja Juho Puikko, jotta Kemijärven yhteismetsä saisi tarvitsemaansa tietoa kyselystä. Olen itse myös yhteistyössä toiminnanjohtajan kanssa pohtinut joitain kyselyyn tulleita kysymyksiä. Kyselyyn on laadittu myös kysymyksien lomaan tausta-aineistoa helpottamaan kyselyyn vastaamista. Jotta kyselyyn vastaamiseen saatiin lisää houkuttavuutta, siihen lisättiin myös arvonta. Arvonnassa kaikkien vastaajien kesken arvottiin kaksi kappaletta 200 euron lahjakortteja Partioaitta-retkeilyliikkeeseen, ja siihen pystyi osallistumaan vain vastaamalla kyselyyn.

Kyselytutkimus suoritettiin kvantitatiivisella eli määrällisellä tutkimusotteella. Kvantitatiivisella menetelmällä selvitetään lukumääriin ja prosenttiosuuksiin liittyviä kysymyksiä (Heikkilä 2014, 8). Kyselyyn valittiin ositetulla satunnaisotannalla 500 osakasta, joten vastausprosentiksi odotimme noin puolet eli 50 prosenttia. Vastausprosentti kuulosti aluksi korkealta, mutta kyselyn kysymysten ollessa hyvin ajankohtaisia, uskottiin sen olevan realistinen odotus vastaajista. Opinnäytetyö suoritettiin postikyselynä kirjeitse. Opinnäytetyön tutkimuskysymyksiksi muodostuivat seuraavat kysymykset:

1. Minkälainen on Kemijärven yhteismetsän osakkaiden tyytyväisyys yhteismetsän toimintaan?

2. Miten osakkaiden mielipiteet ovat muuttuneet kymmenen vuoden aikana edellisestä tutkimuksesta?
3. Miten Kemijärven yhteismetsän osakkaat ottavat yhteismetsän uudet toimintamuodot vastaan, kuten uudet tulonlähteet?

2 SUOMEN YHTEISMETSÄT

Yhteismetsä on alue, joka kuuluu osakaskiinteistöille yhteisesti. Yhteismetsien osakkaat ovat pääosin yksityisiä luonnollisia henkilöitä, joten yhteismetsien ensisijainen tehtävä on harjoittaa kestävää metsänkäyttöä osakkaiden hyväksi. Osakkaita voivat olla yksityishenkilöt, perikunnat, julkisyhteisöt ja yhtymät. Suomessa on Metsäkeskuksen mukaan vuoden 2023 alussa ollut yhteismetsiä 594 ja osakkaita noin 25 000. Yhteismetsät juontavat juurensa kauas menneisyyteen, ensimmäisiä yhteismetsiä on perustettu Suomessa jo 1800-luvun loppupuolella. (Metsäkeskus 2023a).

Yhteismetsien alueita voidaan käyttää myös muuhun tarkoitukseen kuin pelkääntään metsätalouden harjoittamiseen, mikäli sille on oikeanlaiset edellytykset. Edellytys voi olla esimerkiksi merkittävä tulonlähde, tai se voi olla jollain muulla tapaa tarkoituksenmukaista. (Yhteismetsälaki 2003/109 § 2). Yhteismetsien osuus Suomen yksityismaista on merkittävä. Kokonaisuudessaan nykypäivänä Suomen maista on yhteismetsän jo 813 000 hehtaaria eli noin kuusi prosenttia yksityismetsien pinta-alasta koko Suomessa. Yhteismetsien koot vaihtelevat, on pieniä mutta myös suuria yhteismetsiä ja suurimmat yhteismetsät sijaitsevat Pohjois-Suomessa. Koko Suomen suurin yhteismetsä on Kuusamon yhteismetsä Pohjois- Pohjanmaalla, sen koko on lähellä 100 000 hehtaaria. (Metsäkeskus 2023a).

2.1 Yhteismetsän toiminta

Suomessa on säädetty yhteismetsiä koskeva yhteismetsälaki 109/2003, jolla ohjataan yhteismetsien toimintaa harjoittaa kestävää metsänkäyttöä osakkaiden hyväksi. Yhteismetsien toimintaa lain puolelta ohjaa myös metsälaki 1093/1996. (Yhteismetsälaki 2003/109 § 1). Yhteismetsälain mukaan yhteismetsillä on oltava ohjesääntö ja metsäsuunnitelma, jonka mukaan yhteismetsää on hoidettava ja käytettävä. (Yhteismetsälaki 2003/109 § 5:31.)

Yhteismetsän osakkaaksi voi päästä useilla eri tavoilla, kuten hankkimalla yhteismetsäosuuksia, perustamalla oman yhteismetsän tai yhdistämällä jo omistetun metsän kokonaan tai osittain jo olemassa olevaan yhteismetsään. Yhteismetsän

osakkaaksi pääsee myös ostamalla kiinteistön tai sen osan, johon kuuluu yhteismetsäosuus. Yhteismetsän osakkaat muodostavat osakaskunnan, josta pidetään kirjaa yhteismetsälain mukaisesti. Osakkaista kirjataan heidän nimensä sekä heidän omistamat yhteismetsäosuudet ja osakaskiinteistöt. Osakastilojen ja osakkaiden tietoja ylläpidetään yhteismetsän osakasrekisterissä. Yhteismetsään kuulumista sanotaan vaivattomaksi metsän omistamiseksi. (Metsäkeskus 2023c).

Metsäkeskus ylläpitää valtakunnallista yhteismetsärekisteriä, jonka ajantasaiset tiedot julkaistaan yhteismetsärekisteripalvelussa. Rekisteripalvelusta saa haettua ja maksuttomasti ladattua yhteismetsäkohtaisesti voimassa olevan rekisteriotteen sekä yhteismetsän ohjesäännön. Rekisteriote on virallinen todistus yhteismetsän nimenkirjoittajista. Rekisteriä ylläpitää Metsäkeskuksen kirjaamo. (Metsäkeskus 2023b).

Yhteismetsärekisteriin on julkinen sekä sinne on ilmoitettava aina ajantasaiset tiedot yhteismetsän hoitokunnasta, varajäsenistä, toimitsijoista sekä nimenkirjoittajista. Rekisteristä löytyy edellä mainittujen lisäksi yhteismetsän ohjesääntö. Yhteismetsälaisissa säädetään yhteismetsärekisterin toiminnasta. (Metsäkeskus 2023b).

2.2 Päätöksentekomenettelyt yhteismetsissä

Yhteismetsässä ylin päätösvalta kuuluu osakaskunnalle, jonka tehtävä on huolehtia yhteismetsää koskevista asioista ja niiden järjestämisestä. Osakaskunnan päätösvaltaa käyttävät osakaskunnan kokous, hoitokunta ja toimitsija sen mukaan kuin yhteismetsälaisissa säädetään ja sen nojalla ohjesäännössä määrätään. (Yhteismetsälaki 2003/109 § 2:7).

Yhteismetsälain mukaan osakaskunnan kokouksia on järjestettävä vuoden aikana vähintään yksi varsinainen kokous, ja sen sisällöstä määrää yhteismetsän ohjesääntö. (Yhteismetsälaki 2003/109 § 2:9.) Kokouksessa on äänioikeusmenettely, jossa jokaisella osakkaalla on äänioikeus osakasluetteloon merkityllä yhteismetsäosuudellaan. Kokouksessa tulee valita puheenjohtaja ja kirjata äänestysluekkeloa. Kokouksessa osakas ei voi äänestää suuremmalla äänimäärällä, kuin hänellä on yhteismetsäosuutta. Kenelläkään osakkaalla ei voi kuitenkaan

olla enempää kuin 1/10 kokouksessa edustettuna olevien yhteisestä äänimäärästä. (Yhteismetsälaki 2003/109 § 2:11).

Osakaskunnan kokouksen puheenjohtajan tultua valituksi on kokouksessa laadittava luettelo. Luetteloon merkitään osaksluetteloon perustuen läsnä olevat osakkaat sekä heidän omistamansa kiinteistöt, niiden osuuksien suuruudet ja osuuksien mukaiset äänimäärät eli äänestysluettelo. (Yhteismetsälaki 2003/109 § 2:11).

2.3 Yhteismetsän talous

Yhteismetsän osakaskunnan tilikaudelta täytyy laatia tilinpäätös, josta on löydyttävä tuloslaskelma, tase sekä toimintakertomus. Edellä mainitut asiakirjat on annettava tilintarkastajille vähintään kuukautta ennen sitä varsinaista osakaskunnan kokousta, jossa tilinpäätös on vahvistettava. Tilintarkastajia on oltava kaksi, mikäli kyseessä ei ole tilintarkastusyhteisö. Tilinpäätös voidaan vahvistaa ja vastuuvapaus myöntää sen jälkeen, kun tilintarkastajien kirjallinen lausunto on esitetty osakaskunnan kokoukselle. Osakaskunnan kokouksen käsittelemä tilinpäätös ja mahdollinen tilintarkastuskertomus on lähetettävä viipymättä tiedoksi 47 §:ssä tarkoitetulle Metsäkeskuksen alueyksikölle. (Yhteismetsälaki 2003/109 § 5:29).

Yhteismetsän hallinnosta, talouden hoidosta ja metsäsuunnitelmassa edellytetyistä metsänhoidollisista toimenpiteistä samoin kuin osakaskunnan omaisuuden kunnossapidosta sekä muista tehtävistä ja velvoitteista johtuneet menot on suoritettava tai niiden suorittamista varten varattava varat ennen ylijäämän jakamista osakkaille tai käyttämistä muuhun yhteismetsän tarkoituksella edistävään tarkoitukseen. Osa ylijäämästä voidaan varata nimettyjä vastaisia tarpeita varten. Nämä varat on sijoitettava tuloa tuottavalla, turvallisella tavalla. (Yhteismetsälaki 2003/109 § 5:32).

Osakkaille jaettavasta ylijäämästä kukin osakas saa omistamansa kiinteistön yhteismetsäosuutta vastaavan osan. Mikäli osakaskunnalla on riittävästi rahavaroja, voi hoitokunta päätöksellään maksaa ylijäämän ennakkoa. Ennakon maksamisella ei kuitenkaan saa vaarantaa osakaskunnan kykyä vastata omista varoistaan. (Yhteismetsälaki 2003/109 § 5:32).

3 KEMIJÄRVEN YHTEISMETSÄ

3.1 Kemijärven yhteismetsän lähihistoria ja nykyhetki

Kemijärven yhteismetsä on virallisesti perustettu vuonna 1935, mutta historia ulottuu pitkälle ajassa taaksepäin. (Kemijärven yhteismetsä 2023.) Vuonna 2014 Kemijärven yhteismetsä liittyi FSC-sertifikaattiin, joka edistää metsien käyttöä, hoitoa ja metsien monimuotoisuutta. Sen avulla varmistetaan yhteismetsästä hakeutuvan puuston menekki, kestävä puuntuotanto sekä arvokkaat luontokohteet. FSC-sertifikaattiin kuuluu myös jättää hakkuiden ulkopuolelle vähintään 5 prosenttia metsämaan alasta sekä 5 prosenttia metsämaan alasta täytyy käsitellä nykyisiä metsänhoitosuosituksia lievemmin. Kemijärven yhteismetsä kuuluu FSC-sertifikaatin lisäksi myös PEFC-metsäsertifiointiin. (Kemijärven yhteismetsä 2015, 3).

Vuosikymmenen aikana Kemijärven yhteismetsän toiminta on kehittynyt tasaisesti ja vuosikertomusten perusteella yhteismetsän maapinta-alaa on kasvatettu muun muassa ostamalla metsätalousmaata. Kemijärven yhteismetsä on tehnyt runsaasti myös muun muassa metsänhoitotöitä, metsäteiden hoitoa sekä toteuttanut erilaisia hankkeita alueellaan. Kemijärven yhteismetsän taloudellinen tulos on vuosikertomusten perusteella myös noussut vuosien aikana tyydyttävästä hyväksi. (Kemijärven yhteismetsä 2013, 3; 2015, 3; 2016, 3; 2017, 3; 2018, 3; 2019, 5; 2020, 3; 2021, 3; 2022, 3; 2023, 4). Alla olevassa taulukossa Kemijärven yhteismetsän metsien hakkuu – ja hoitotoimenpiteiden keskimääräisiä lukuja vuosilta 2018-2022.

Taulukko 1. Kemijärven yhteismetsän metsien hakkuu – ja hoitotoimenpiteiden keskimääräiset luvut vuosilta 2018-2022 (Puikko 2023a)

	Keskimäärin
Hakkuu- tai hoitotoimenpide:	v. 2018–2022, hehtaaria
Uudistushakkuut	204
Kasvatushakkuut	760
Taimikonhoito	319
Maanmuokkaus	194
Metsänviljely	187

Kemijärven yhteismetsällä on vuonna 2022 ollut maapinta-alalta 45 218 hehtaaria maata omistuksessa, joista metsämaata on 32 420 hehtaaria ja vesialueita 1876 hehtaaria. Osuustiloja Kemijärven yhteismetsällä on vuonna 2022 ollut 2226 kappaletta ja osakkaita 1955 henkilöä. Osuusluku (manttaalit) on vuotena 2022 ollut yhteensä 50,396393. (Kemijärven yhteismetsä 2023, 4).

Verrattaessa kymmenen vuoden kehitystä on maapinta-alaa kasvatettu yli 2500 hehtaarin alalta. Vuonna 2012 maapinta-ala on ollut 42 644 hehtaaria, josta metsämaata on ollut 30 632 hehtaaria ja vesialueita 1875 hehtaaria. Osuustilojen, osakkaiden ja osuusluvun (manttaalit) määrät ovat kuitenkin kymmenen vuoden aikana vähentyneet. Osuustiloja vuonna 2012 on ollut 2279 kappaletta ja osakkaita 2047 henkilöä. Osuusluku (manttaalit) on ollut silloin 51,1907. (Kemijärven yhteismetsä 2013, 4).

3.2 Tuulivoima Kemijärven yhteismetsän alueella

Viimeisen vuosikymmenen aikana tuulivoimaloiden määrä Suomessa on kasvanut merkittävästi maailman siirtyessä yhä enemmän kohti uusiutuvia energianlähteitä. Tuulivoima on ympäristöystävällinen ja kestävä vaihtoehto. Tuulivoimalat sijoitetaan yleensä alueille, joilla tuulee riittävästi kuten, rannikkoalueet ja korkeat kukkulat. Suomessa tuulivoima on osa pyrkimyksiä lisätä uusiutuvan energian osuutta ja vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista ilmastonmuutoksen torjumiseksi. (Tuulivoimayhdistys 2023).

Kemijärven ja Sallan kuntien rajalle toteutettiin tuulivoimapuistohanke, joka sijoitui Kemijärvellä Nuolivaaraan pääosin Kemijärven yhteismetsän maille noin 25 kilometrin päähän Kemijärven keskustasta (wpd Suomi Oy 2023b.) Hankkeesta vastasi wpd Suomi Oy, joka on tuulivoimatoimija. Wpd Suomi Oy kuuluu wpd-konserniin, joka on yksi Euroopan johtavista tuulivoima-alan toimijoista. (wpd Suomi Oy 2023a).

Tuulivoimapuiston rakennustyöt alkoivat vuonna 2021 ja puisto valmistui kokonaan vuoden 2023 aikana. Tuulivoimapuistoon rakentui yhteensä 17 tuulivoimalaa, jotka ovat jokainen teholtaan 5,7 megawattia. Tuulivoimaloista 15 sijaitsee Kemijärven puolella ja kaksi tuulivoimalaa Sallan puolella. Sallan puolella olevan maan omistaa Metsähallitus. (wpd Suomi Oy 2023b). Puiston alue on kooltaan 1100 hehtaaria ja Kemijärven yhteismetsä saa siitä maanvuokrasopimukseen perustuvaa vuokratuottoa, jonka käytöstä päättää yhteismetsän osakaskunta. (Kotilampi 2023.)

Kemijärven yhteismetsän alueelle on suunnitteilla toinen kahdeksasta voimalasta koostuva tuulivoimapuistohanke, johon Kemijärven kaupunki on hyväksynyt kaavoitusaloitteen vuonna 2023. Hanketoimija on Suomen Voima Oy, ja hankkeen nimi on Rokamo-Nälkämän tuulivoimapuisto. Hankkeen kaikki voimalat sijaitsisivat Kemijärven yhteismetsän alueella. Kemijärven yhteismetsän strategiassa on kirjattu, että edistetään uusiutuvan energian tuotantoa yhteismetsän alueilla. (Puikko 2023b).

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Kyselytutkimus suoritettiin perinteisen postikyselyn tavoin kesäkuussa 2023, ja se lähetettiin 500 osakkaalle. Osakkaita oli yhteensä 1955, joten kysely kattoi noin 26 prosentin edustuksen osakkaiden kokonaismäärästä. Osakasluettelosta Kemijärven yhteismetsä on ottanut pois sellaiset henkilöt, jotka liittyivät läheisesti Kemijärven yhteismetsään. Tähän lukeutuivat esimerkiksi toimihenkilöt ja hoitokunnan jäsenet. Tarkoituksena oli, että kyselyyn vastaajat olisivat osakkaita, jotka eivät liity läheisesti Kemijärven yhteismetsään ja vastaukset olisivat täten puolueettomia.

Kysely suoritettiin postikyselyinä kirjeitse, sillä osakkaiden yhteystiedot olivat hyvin puutteellisia, joten olisi ollut mahdotonta toteuttaa kysely sähköisesti. Kirjeiden postituksen hoiti postitusfirma JP Postitus Oy. Käytännössä osakkaiden otannassa puutteellisen osoitetiedon omistava osakas vaihdettiin jonosta seuraavaan osoitetiedot omistavaan osakkaaseen. Vastausaikaa annettiin kolme viikkoa kirjeiden postituksesta, jotta varmasti vastaukset ehtivät palata määräajassa takaisin.

4.1 Osakkaiden valinta kyselyyn

Otantatapa oli ositettu otanta, osakkaat poimien Kemijärven yhteismetsän osakasrekisteristä ensin lajittelemalla heidät Excel-taulukkolaskentaohjelmalla suuriin, keskisuuriin ja pieniin osakkaisiin edellisen tutkimuksen tavoin. Lajittelun jälkeen suoritettiin satunnaisotannan kustakin kolmesta eri suuruusluokasta. Täten tutkimuksesta saadaan mahdollisimman tarkka sekä kustakin ryhmästä sopiva edustus kyselyyn vastaamiseen. Otokokoon vaikuttaa se, millaiset resurssit aineiston keruuseen on käytössä (Opinkirjo.fi 2023.) Tässä tutkimuksessa otokokoon vaikutti osakkaiden kokonaismäärä ja käytettävissä olevat resurssit.

Osakkaiden suuruusluokissa omistuspäämien perusteella pieniin osakkaisiin luettiin 0,00002–0,0049, keskisuuriin osakkaisiin 0,005–0,049 sekä suuriin osakkaisiin 0,05–0,62251 osuuslukua omistavat. Otantaa suorittaessa osui kohdalle

useita osakkaita, joiden osoitetietoja osakasrekisterissä ei ollut tai ne olivat puutteellisia, joten tällaisen osakkaan kohdalla otin alkuperäisestä listasta jonosta seuraavan osoitetiedot omistavan osakkaan.

Jokaisesta kolmesta osakasryhmästä valitsin 26 prosentin edustuksen, täten suuria osakkaita valikoitui kyselyyn 67 osakasta, keskisuuria 297 osakasta sekä pieniä 134 osakasta. Tällä laskutoimituksella olisi kyselyyn tullut vain 498 osakasta, joten lisäsin suuriin ja pieniin osakkaisiin yhden osakkaan kumpaankin lisää, jotta kyselyn kattavuudeksi saatiin tasan 500 osakasta. Täten kyselyyn tuli 68 suurta osakasta, 297 keskisuurta osakasta sekä 135 pientä osakasta. Ryhmien edustus 500 osakkaasta oli täten suurista 14 prosenttia, keskisuurista 59 prosenttia ja pienistä 27 prosenttia. Kyselykirjeiden lähetys suoritettiin postitusyrittäjä JP Postitus Oy:n kautta. Kyselylle annettiin vastausaikaa kolme viikkoa lähettämisestä. Vastausaikaa jouduttiin kuitenkin pidentämään viikolla, jotta mahdollisesti vielä matkalla olleet vastauslomakkeet ehtivät palautua.

4.2 Vastauksien läpikäynti sekä aineiston käsittely

Kyselyssä oli neljä eri osa-aluetta, joista kolme osiota käsittelivät Kemijärven yhteismetsää eri teemoittain sekä viimeinen osa-alue oli vastaajien taustatietoja varten. Ensimmäisessä osiossa käsiteltiin Kemijärven yhteismetsän toimintaa ja taloutta, toisessa osiossa metsien hoitoa ja käyttöä, kolmannessa osiossa metsästäystä sekä viimeisessä vastaajien taustatietoja. Kyselyssä oli muutamia kysymyksiä, joissa vastaukset pyydettiin numeerisena tärkeysjärjestyksessä, mikä oli hämmentänyt vastaajia. Osa oli jättänyt vastaamatta, pelkästään raksinut vaihtoehdot tai numeroinut vain yhden, josta ei voinut päätellä kokonaista vastausta. Kysymyksiä oli yhteensä 33 kappaletta sekä lopussa myös vapaavalintainen vapaa sana toiminnasta, jonne muutamat vastaajat olivat kertoneet mielipiteitään. Jotta opinnäytetyöstä ei tule liian pitkä ja hankalalukuinen, tein suurimmasta osasta vastauksia myös kuvioita, joista vastaus on helppolukuisempi. Kyselyyn kokonaisuudessaan tuli 14 pientä, 53 keskisuurta sekä 21 suurta osakasta, kun hylätyt vastauslomakkeet oli tarkastettu.

Kyselyn vastauskuoria saapui postitusfirmalle viimeiseen palautuspäivämäärään mennessä 118 kappaletta sekä Kemijärven yhteismetsän toimistolle viisi kappaletta, eli yhteensä vastauksia saatiin 123 kappaletta. Kysely lähetettiin 500 osakkaalle ja täten vastausprosentti olisi alun perin ollut 24,6 prosenttia. Vastausprosentti jakautui siten, että vastaajista suuria osakkaita oli 24,4 prosenttia, keski-suuria osakkaita 60,1 prosenttia ja pieniä osakkaita 14,6 prosenttia. Kun olin avannut vastauskirjeet sekä jakanut kirjeet niiden omiin luokkiinsa (suuret, keski-suuret, pienet), aloin kokoamaan vastauksien numerotietoja Excel-taulukkolaskentaohjelmaan. Samalla karsin vastauslomakkeista pois sellaiset, joissa oli vastattu hutiloiden, jätetty vastaamatta useisiin kysymyksiin tai vastattu väärällä tavalla.

Kyselyyn sisältyi kuitenkin vastauslomakkeet, joissa oli vain muutama vastaamaton kysymys. Tämä karsi puolestaan kysymyksen luotettavuutta. Lopulliseksi vastausprosentiksi muodostui 17,6 prosenttia. Koottuani numeraaliset tiedot taulukkoon, tein niistä myös kaavioita, joiden avulla vastauksia on helpompi lukea.

4.3 Tutkimuksen riskitekijät sekä mahdolliset ongelmat

Riskejä kyselytutkimuksissa on monenlaisia, varsinkin perinteisissä postikyselyissä. Suurin riskitekijä on mahdollinen alhainen vastausprosentti, jota pyrin hyvällä saatekirjeellä (liite 1), kyselyn tausta-aineistolla sekä arvonnalla pienentämään. Kysymyksen väärinymmärrys oli myös toinen mahdollinen riskitekijä kyselyssä, vaikka tausta-aineisto koottiin helpottamaan kyselyyn vastaamista. Kyselylomake (liite 2) kuitenkin oli mielestäni hyvä. Kyselylomakkeessa oli kuitenkin sellaisiakin kysymyksiä, joihin oli vähemmän metsätaloudellisista asioista tietävällä mahdollisesti hankala vastata.

Tulosten luotettavuuteen vaikuttivat myös vajavaiset vastauslomakkeet, joita oli erittäin paljon. Muutamia täydellisesti vastattuja kuoria oli joukossa, mutta osa jopa niin vajavaisesti täytettyjä, että päädyin jättämään niitä pois kyselystä, jotta kyselystä ei tulisi epäluotettava. Käytännössä siis tein niin, että kyselyyn mukaan otin kaikki vastauslomakkeet, joissa oli maksimissaan kolme vastaamatta jätettyä kysymystä. Hylätyksi meni täten 35 liian vajavaisesti täytettyä vastauslomaketta. Vastaamattomat kysymyskohdat toistuivat monessa lomakkeessa, ja yleisimpiä

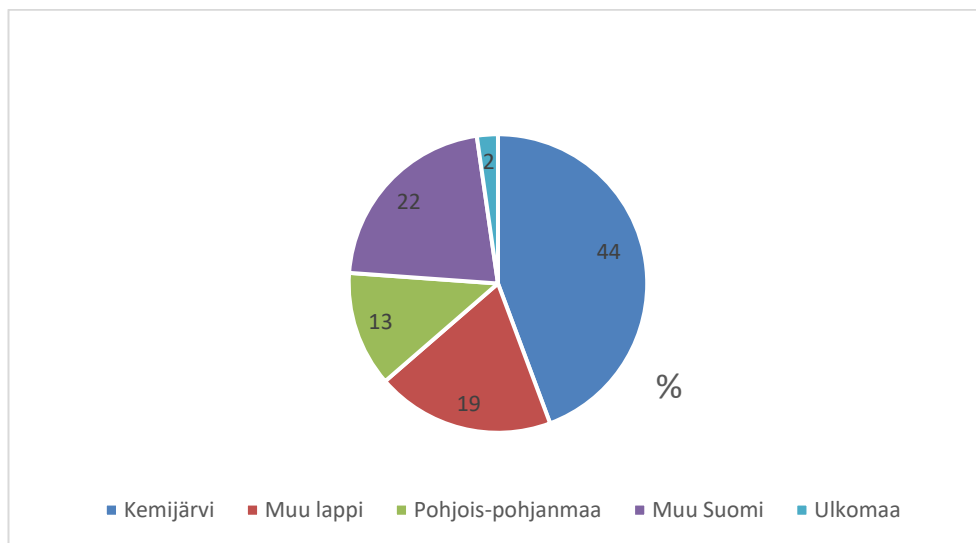
vastaamatta tai väärin vastattuja kysymyksiä olivat ne, joissa pyydettiin asettamaan vastausvaihtoehdot numeraaliseen tärkeysjärjestykseen. Postikyselyjen tavallinen ongelma on monivalintakysymykset, joissa pyydetään asettamaan vastaukset esimerkiksi tärkeysjärjestykseen (Tietoarkisto 2023.). Näin jälkeenkä ajateltuna sellaiset kysymykset olisi voitu jättää kyselystä kokonaan pois, sillä numerotietojen keräämisen kohdalla näissä kysymyksien vastauksissa on suurta heittoa vastausmäärissä ja täten vastaukset eivät ole niin luotettavia.

Puuttuvat tiedot eli vastaamatta jätetyt kysymykset ovat yleisiä kaikenlaisissa kyselytutkimuksissa. Kokonaan tyhjät vastauslomakkeet jätetään pois aineistoa kerätessä. Vajavaisesti vastattujen lomakkeiden kohdalla täytyy tehdä päätös siitä, miten tulkitsee ne kyselyyn mukaan. Mikäli puuttuvaa tietoa on liikaa aineistoa käsitellessä, se luo suurta epävarmuutta ja epäluotettavuutta kyselyn kokonaisuudelle. Puuttuvaa tietoa voitaisiin paikata, mutta puuttuvien tietojen syiden selvittäminen olisi haasteellista eikä tutkimusta voitaisi perustaa pelkkien paikkausten varaan. (Vehkalahti 2014, 81–82.) Tässä kyselytutkimuksessa puuttuvaa tietoa oli paljon, joten sitä ei ollut kannattavaa alkaa paikkaamaan ja täten luomaan enempää epäluotettavuutta kyselylle, kun tietyn verran vajavaisesti täytettyjä vastauslomakkeita otettiin kuitenkin kyselyyn mukaan.

5 TUTKIMUKSEN TULOKSET

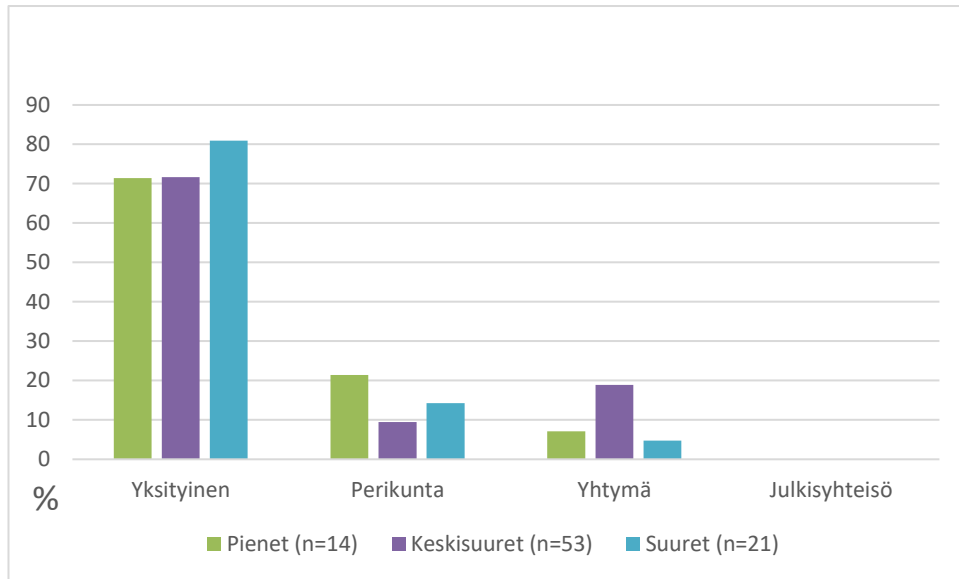
5.1 Kyselyyn vastanneiden osakkaiden taustatiedot

Kyselyyn vastanneiden taustatiedoissa oli joitain eroavaisuuksia. Kuviosta 1 nähdään, että kaikista vastaajista Kemijärvellä asuvia olivat lähes puolet (44 %). Loput vastaajista ilmoitti asuinpaikakseen jonkin muun, kuten muu Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, muu Suomi tai ulkomaan. Ulkomailla asuvia oli pienistä ja keskisuurista vastaajista tasan yksi kummastakin, suurissa ei yhtään.

Kuvio 1. Vastaajien asuinpaikan sijainti (n = 88)

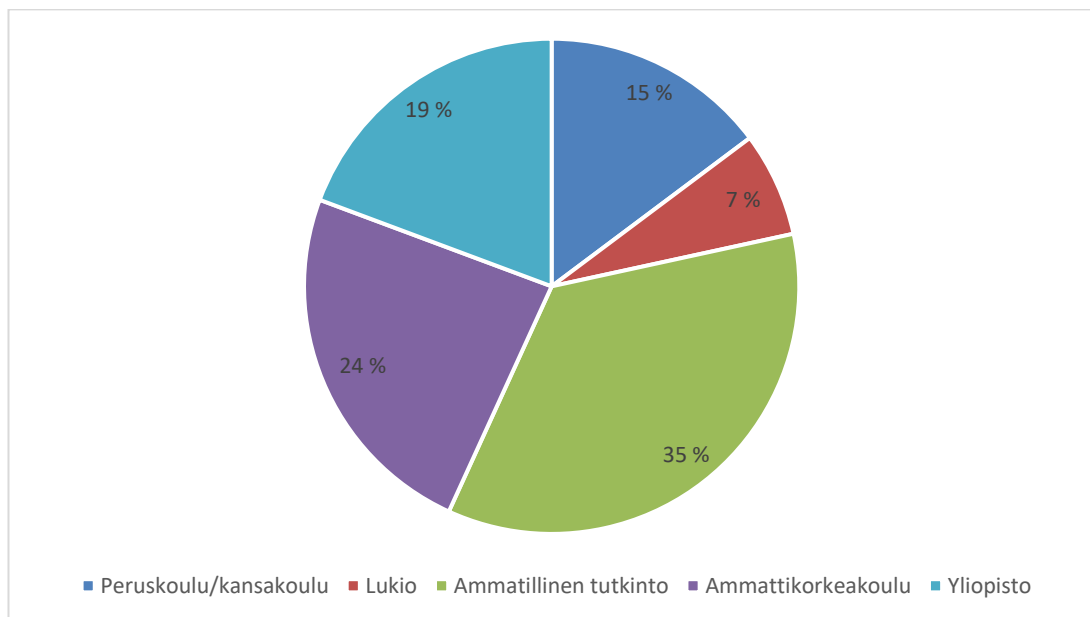
Osakkuuden omistusmuotoa kysyttäessä, huomataan kuviosta 2, että kaikista vastaajista oli selkeällä enemmistöllä jokaisessa osakasryhmässä yksityinen omistusmuoto (74 %). Yksikään osakas ei ilmoittanut osakkuuden omistusmuodokseen julkisyhteisöä.

Kuvio 2. Osakkuuden omistusmuoto (n=88)

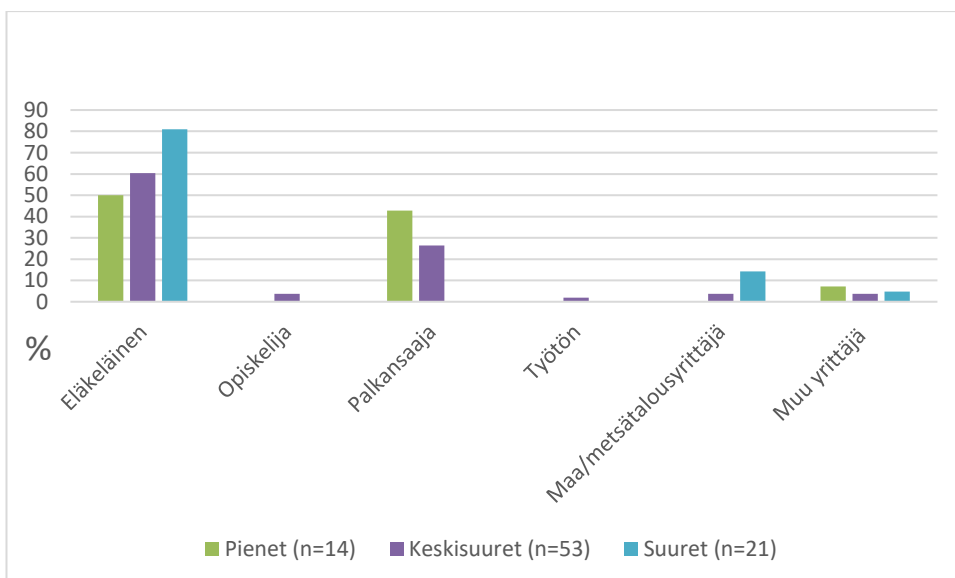
Kuviosta 3 huomataan, että koulutustasoltaan kaikista vastaajista enemmistö oli ammatillisen tutkinnon käyneitä (35 %). Vastaukset jakautuivat osakasryhmissä siten, että ammattikorkeakoulututkintoja oli pienissä osakkaissa eniten (36 %), keskisuurilla ammatillinen tutkinto (38 %) sekä suurilla myös ammatillinen tutkinto (33 %.)

5.1.1 Vastaajien koulutustasot, ammattiryhmät ja ikäjakauma

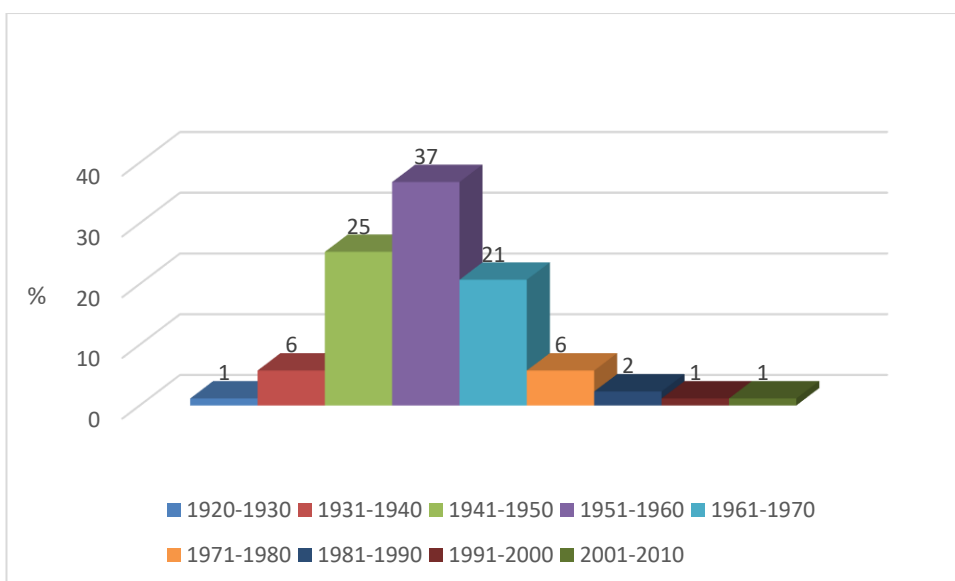
Kuvio 3. Vastaajien koulutustaso (n = 88)

Kuviosta 4 nähdään, että ammatiltaan kaikista vastaajista enemmistö oli eläkeläisiä (64 %). Pienet osakkaat olivat pääasiassa eläkeläisiä tai palkansaajia. Keskiuurista osakkaista yli puolet (60 %) oli eläkeläisiä, 26 prosenttia palkansaajia ja loput ammatiltaan muita. Suurista osakkaista myös enemmistö on eläkeläisiä (81 %) ja loput ilmoittivat ammatikseen maa/metsätalousyrittäjä tai muu yrittäjä.

Kuvio 4. Osakkaiden ammattiryhmät (n = 88)

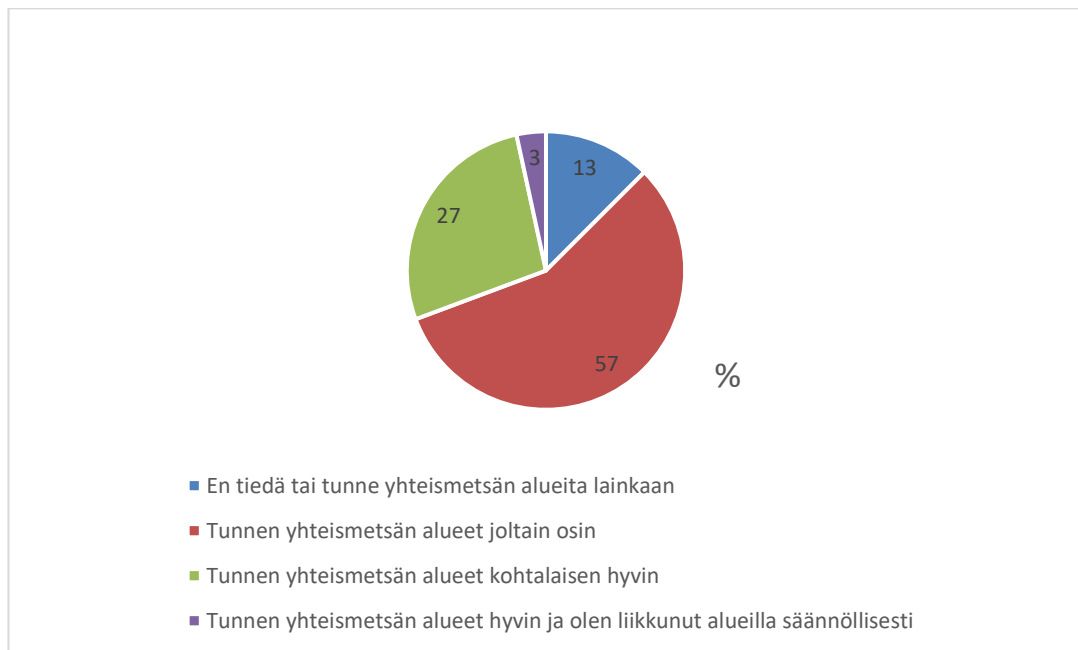
Kuviosta 5 nähdään, että syntymävuoden kohdalla kaikista vastaajista enemmistö oli syntynyt vuosien 1951–1960 välissä. Se oli myös jokaisen osakasryhmän keski-ikäryhmä, eli 63–72-vuotiaat. Syntymäajat ilmoitettiin kymmenen vuoden välisissä aikaikkunoissa.

Kuvio 5. Osakkaiden ikäjakauma (n = 87)

5.1.2 Vastaajien osallistuminen osakaskunnan kokouksiin ja tuntemus yhteismetsän alueista

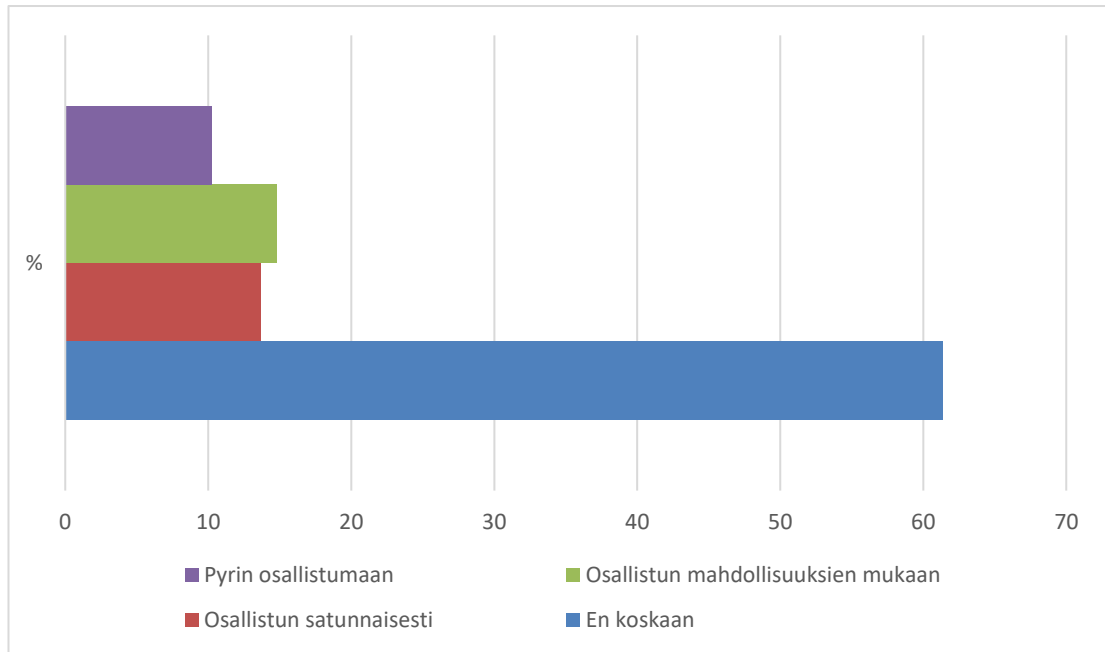
Kemijärven yhteismetsän alueiden tunnettavuus oli kaikilla osakkailla joltain osin tuttua, kuten kuviosta 6 nähdään. Kaikista vastaajista vain kolme ilmoitti tuntevansa alueet erittäin hyvin ja liikkuvansa niillä säännöllisesti. Kaikista osakkaista 11 ilmoitti, ettei tunne alueita lainkaan.

Kuvio 6. Vastaajien tuntemus Kemijärven yhteismetsän alueista (n = 88)

Kyselyssä kysyttiin, kuinka kauan osakas on ollut osakkaana Kemijärven yhteismetsässä (n = 88). Kaikista vastaajista 81 prosenttia ollut osakkaana yli kymmenen vuotta. Vastaajista 14,5 prosenttia ilmoitti olleensa 2–10 vuotta osakkaana sekä 4,5 prosenttia vastaajista oli olleet osakkaana vasta alle kaksi vuotta.

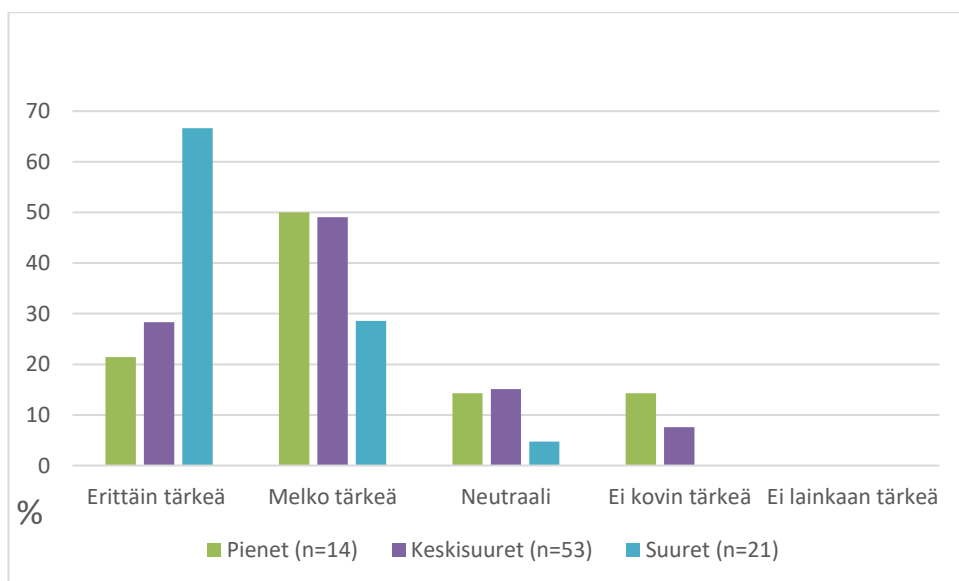
Kuviosta 7 nähdään, että Kemijärven yhteismetsän osakaskunnan kokouksiin ei suuri osa vastaajista osallistu koskaan (61 %). Osakasryhmien kesken osallistumisessa ei ollut suurta vaihtelevuutta.

Kuvio 7. Vastaajien osallistuminen Kemijärven yhteismetsän osakaskunnan kokouksiin (n = 88)

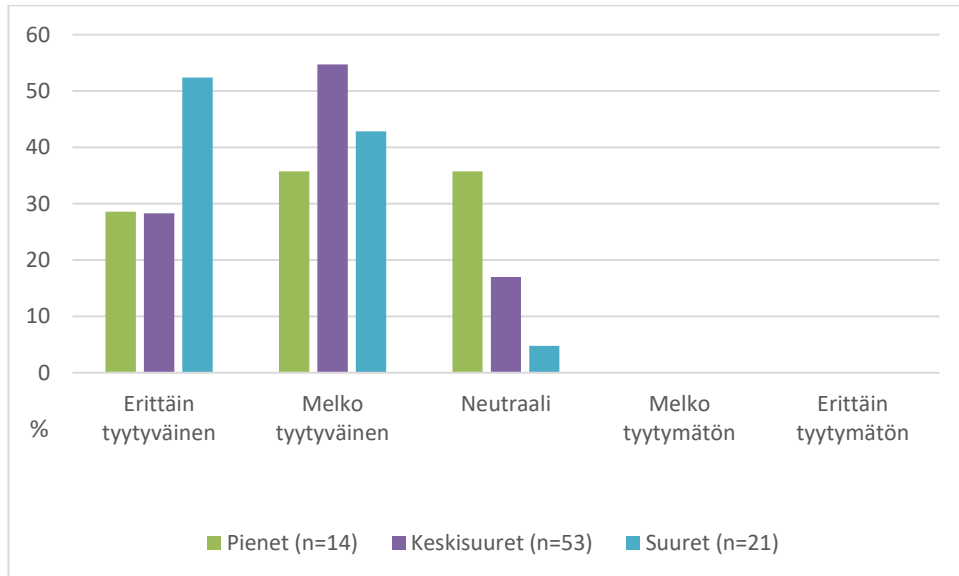
5.2 Kemijärven yhteismetsän toiminta ja talous

Ensimmäisessä kysymyksessä (liite 2) kysyttiin osakkaan mielipidettä, kuinka tärkeä hänelle on taloudellisen tuloksen merkitys Kemijärven yhteismetsän toiminnassa. Kuvio 8 huomataan, että suuret osakkaat olivat sitä mieltä, että taloudellisen tuotoksen merkitys on erittäin tärkeää. Keskisuurten ja pienien osakkaiden mielestä tuotos on melko tärkeää.

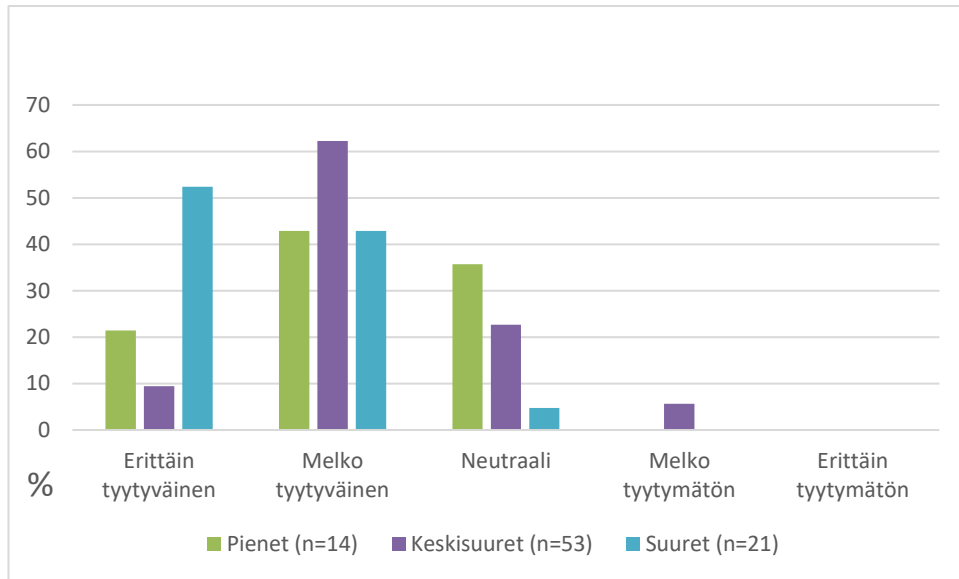
Kuvio 8. Osakkaiden mielipide taloudellisen tuotoksen merkityksestä Kemijärven yhteismetsän toiminnassa (n= 88)

Toisena kysymyksenä (liite 2) kysyttiin osakkaan tyytyväisyyttä Kemijärven yhteismetsän liiketoiminnan kehitykseen viimeisen viiden vuoden aikana. Kuviosta 9 nähdään, että pienistä osakkaista kehitykseen oli melko tyytyväisiä tai neutraalisti suhtautuvia 71 prosenttia. Keskisuurten osakkaiden kohdalla hieman yli puolet (54 %) oli melko tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä (28 %). Suurista osakkaista hieman yli puolet (52 %) oli melko tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä (43 %).

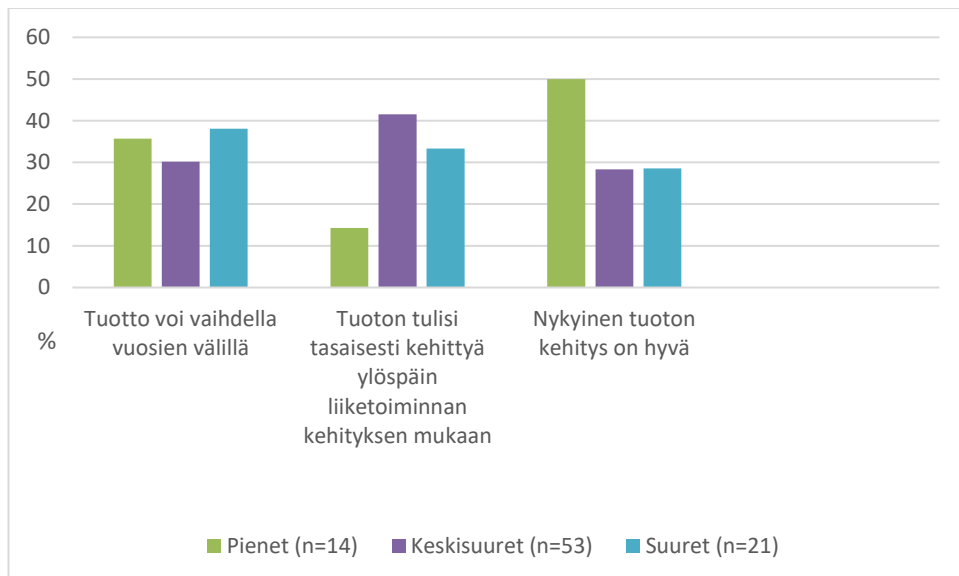
Kuvio 9. Osakkaiden tyytyväisyys Kemijärven yhteismetsän liiketoiminnan kehitykseen viimeisen viiden vuoden aikana (n = 88)

Kolmannessa kysymyksessä (liite 2) kysyttiin osakkaan tyytyväisyyttä yhteismetsäosakkuutensa nykyiseen tuottoon. Kuviosta 10 nähdään, että kaikista vastaajista yli puolet oli melko tyytyväisiä nykyiseen tuottoon. Vain keskisuurista osakkaista muutama osakas ilmoitti olevansa melko tyytymätön nykyiseen tuottoon.

Kuvio 10. Osakkaiden tyytyväisyys yhteismetsäosuutensa nykyiseen tuottoon (n = 88)

Neljäs kysymys (liite 2) koski vuosittaisen tuoton kehittymistä. Kuviosta 11 nähdään, että pienistä osakkaista nykyinen tuoton kehitys on hyvä tai se voi vaihdella vuosien välillä. Keski-suuret osakkaat olivat sitä mieltä että, tuoton tulisi kehittyä tasaisesti liiketoiminnan kehityksen mukaan. Suuret osakkaat olivat sitä mieltä, että tuotto voi vaihdella vuosien välillä.

Kuvio 11. Osakkaiden mielipide vuosittaisen tuoton kehityksestä (n = 88)

Viidentenä kysymyksenä (liite 2) kysyttiin mielipidettä parhainta ajankohtaa ylijäämän maksulle (n = 88). Jokaisessa osakasryhmässä valtaosa oli vastannut, että nykyinen maksuaikataulu eli yhdessä erässä toukokuussa on parhain ajan-

kohta. Vain muutama keskisuurista oli valinnut kahden erän maksutavan ja suurista yksi. Selkeästi nykyinen maksuaikataulu on kuitenkin parhain vaihtoehtoista osakkaiden mielestä.

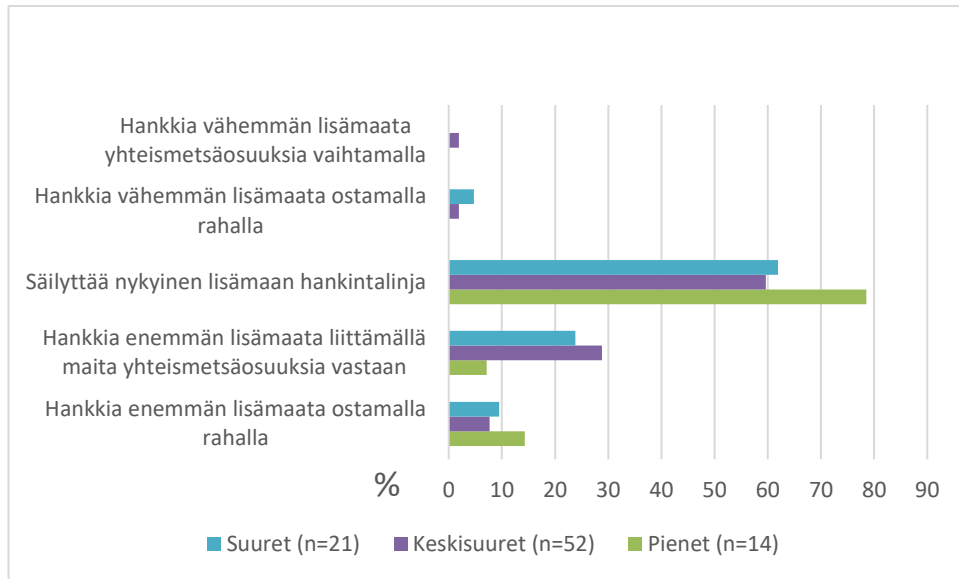
5.2.1 Vastaajien tärkeimmät syyt omistaa yhteismetsäosuuksia ja tyytyväisyys yhteismetsäosuuden omistukseen

Kuudes kysymys (liite 2) koski osakkaan kahta tärkeintä syytä omistaa Kemijärven yhteismetsäosuuksia tärkeysjärjestyksessä (n = 63). Tämä on yksi niistä kysymyksistä, joihin moni oli joko jättänyt vastaamatta tai vastannut väärällä tavalla, joten tähän kysymykseen on vastannut kahdeksan pientä, 41 keskisuurta sekä 14 suurta osakasta. Pienten osakkaiden tärkeimmän ja toiseksi tärkeimmän syyn paikkaa jakoivat vuosittainen tuotto ja yhteismetsäosuuden arvon kehittyminen. Pienriistan metsästyoikeus oli myös merkittävä pienten osakkaiden vastauksissa. Keskisuurten kohdalla tärkein syy oli vuosittainen tuotto ja toiseksi tärkeimmäksi nousi yhteismetsäosuuden arvon kehittyminen. Suurten osakkaiden kohdalla tärkeysjärjestys meni samoin kuin keskisuurilla osakkailla.

Seitsemännessä kysymyksessä (liite 2) kysyttiin kolmesta eri vaihtoehdosta koostuvaa mielipidettä osakkaan mielipiteestä yhteismetsäosuuksien omistamisesta (n = 88). Pienistä osakkaista lähes kaikki olivat tyytyväisiä nykyiseen osuuteensa ja vain yksi halusi lisätä osuuksien määrää. Keskisuurista osakkaista yli puolet (64 %) oli tyytyväisiä nykyiseen omistukseen ja loput halusivat lisätä osuuksien määrää. Suurien osakkaiden osalta myös yli puolet (71 %) oli tyytyväisiä nykyiseen ja loput halusivat lisätä osuuksien määrää. Kukaan kyselyyn vastannut osakas ei ilmoittanut haluavansa myydä yhteismetsäosuuttaan.

5.2.2 Vastaajien mielipiteet lisämaan hankinnasta

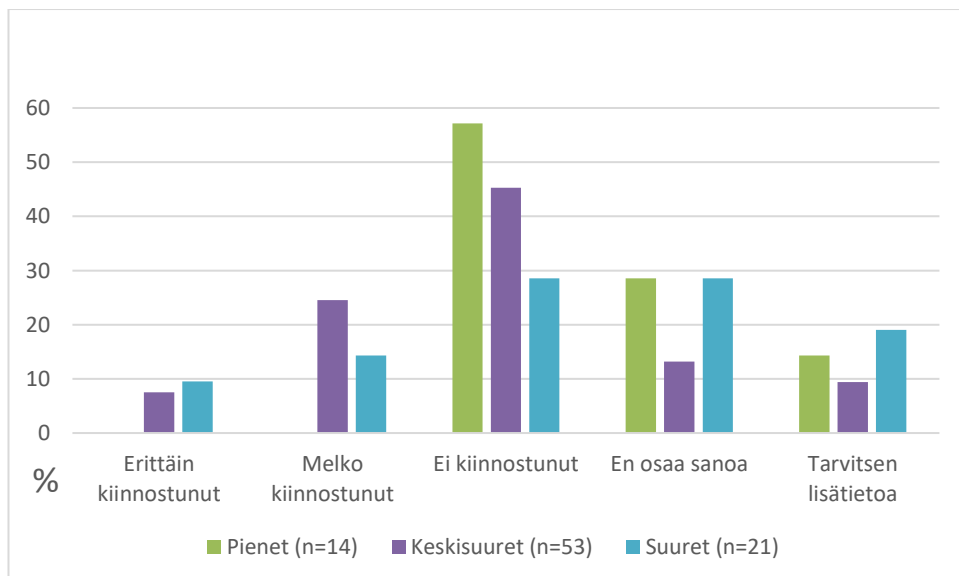
Kahdeksas kysymys (liite 2) käsitteli osakkaan mielipidettä yhteismetsän lisämaan hankintalinjasta. Kuviosta 12 huomataan, että pienistä, keskisuurista ja suurista osakkaista enemmistö oli sitä mieltä, että Kemijärven yhteismetsän tulisi säilyttää nykyinen lisämaan hankintalinja. Keskisuurten osakkaiden kohdalla myös 15 osakasta oli ilmoittanut, että Kemijärven yhteismetsän tulisi hankkia enemmän lisämaata liittämällä maita yhteismetsäosuuksia vastaan. Nykyinen kehityslinja on enemmistön mielestä parhain vaihtoehto.

Kuvio 12. Lisämaan hankinnan mielipidejakauma (n = 87)

5.2.3 Vastaajien kiinnostus oman metsäpalstan liittämisestä yhteismetsään yhteismetsäosuuksia vastaan

Yhdeksännessä kysymyksessä (liite 2) kysyttiin osakkaan kiinnostusta oman metsäpalstansa liittämisestä yhteismetsään yhteismetsäosuuksia vastaan ja vastaukset poikkesivat toisistaan osakasryhmien välillä. Kuvio 13 huomataan, että suurimmalta osin osakkailla ei ole kiinnostusta liittää omaa metsäpalstansa yhteismetsään yhteismetsäosuuksia vastaan. Suurista ja keskisuurista osakkaista asiasta kiinnostuneita kuitenkin löytyy. Asiasta lisätietoa tarvitsevia osakkaita on myös muutama.

Kuvio 13. Osakkaiden kiinnostus oman metsäpalstansa liittämisestä yhteismetsään yhteismetsäosuuksia vastaan (n = 88)

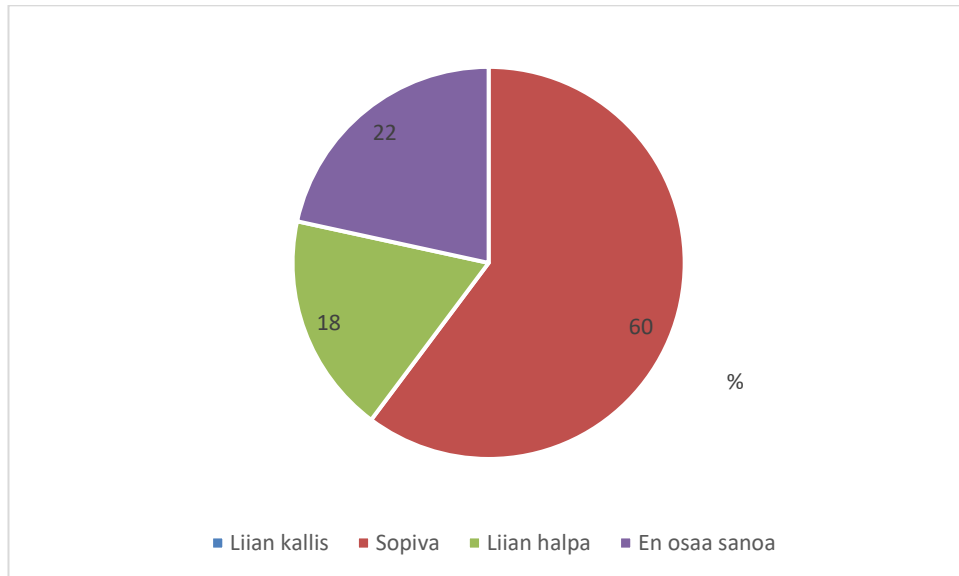
5.3 Metsätalouden ulkopuolisten tulojen kehitys

Seuraavat kysymykset koskivat osakkaiden mielipiteitä Kemijärven yhteismetsän metsätalouden ulkopuolisten tulojen kehityksestä. Kymmenes kysymys (liite 2) koski osakkaan mielipidettä siitä, mitä annetuista vastausvaihtoehtojen tulonlähteistä tulisi pyrkiä kasvattamaan numeroituna 1–3 tärkeysjärjestykseen. Tähän kysymykseen oli vastannut pienistä 11, keskisuurista 41 ja suurista 18 osakasta (n = 70).

Jokaisessa osakasryhmässä tärkeimpänä kehitettävänä tulonlähteenä pidettiin vuokratuottoja tuulivoimasta. Pienten osakkaiden kohdalla toista sijaa piti metsästys- ja kalastusoikeuksien myynti ja kolmatta sijaa jakoivat kolme eri tulonlähdettä eli vuokratuotot tonteista, metsästys- ja kalastusoikeuksien myynti sekä korko- ja sijoitustuotot. Keskisuurten osakkaiden kohdalla toisen sijan sai enemmistöllä maa-ainesten myynti ja kolmannen sijan korko- ja sijoitustuotot. Suurten osakkaiden kohdalla myös toisen sijan sai maa-ainesten myynti ja kolmannen sijan korko- ja sijoitustuotot.

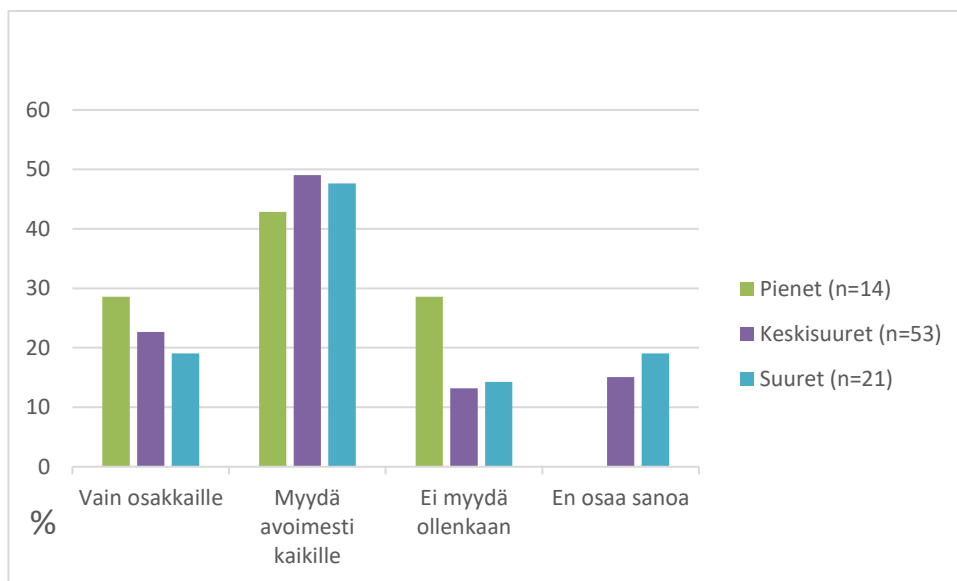
Seuraava eli 11 kysymys (liite 2) koski tuulivoimasta saatavien vuokratulojen käyttökohteita, kysymyksessä pyydettiin asettamaan kaikki kolme vastausvaihtoehtoa tärkeysjärjestykseen (n = 65). Tähän kysymykseen ei olleet kaikki vastanneet, pienistä yhdeksän, keskisuurista 38 ja suurista 18 osakasta. Tämä myös jakoi osakasryhmien kesken erilaisia mielipiteitä. Pienten osakkaiden mielestä vuokratulot tulisi käyttää ylijäämän jakoon ja Kemijärven yhteismetsän toiminnan kehittämiseen. Toisena osakkaille jaettavaan ylijäämän jakoon kokonaan ja kolmantena kaikki kolme vastausvaihtoehtoa sai saman verran ääniä. Keskisuurten osakkaiden mielestä vuokratulot tulisi käyttää osakkaille jaettavaan ylijäämän jakoon kokonaan, toisena ylijäämän jakoon ja Kemijärven yhteismetsän lisämaan hankintaan ja kolmantena paikkaa jakoivat ylijäämän jakoon ja lisämaahankinta sekä ylijäämän jako että Kemijärven yhteismetsän toiminnan kehitykseen. Suurten osakkaiden mielestä vuokratulot tulisi käyttää myös osakkaille jaettavaan ylijäämän jakoon kokonaan, toisena ylijäämän jakoon ja lisämaan hankintaan ja kolmantena ylijäämän jakoon ja Kemijärven yhteismetsän kehitykseen. Pienillä osakkailla oli eriäviä mielipiteitä keskisuurten ja suurten osalta.

Kysymys 12 (liite 2) koski osakkaan mielipidettä kesämökkien vuosivuokrien tasosta, onko vuokrataso liian kallis, liian halpa vai sopiva tasoltaan. Kuviosta 14 nähdään, että kaikista vastaajista selkeä enemmistö oli sitä mieltä, että kesämökkien vuosivuokrat ovat sopivalla tasolla. Kenenkään mielestä vuosivuokrat eivät olleet liian kalliita, mutta kaikista vastaajista 22 prosenttia oli vastannut, että ei osaa sanoa. Osakasryhmien välillä ei ollut merkittävää eroa vastauksissa.

Kuvio 14. Kaikkien vastaajien mielipide kesämökkitonttien vuosivuokrien tasosta (n = 88)

Kysymys 13 (liite 2) käsitteli kesämökkitonttien myyntiä, pitäisikö myydä ja kenelle. Vastausvaihtoehtoina olivat, että kesämökkitontteja tulisi myydä vain osakkailla, avoimesti kaikille, ei myytäisi ollenkaan tai en osaa sanoa. Kuviosta 15 huomataan, että pienistä osakkaista 43 prosenttia, keskisuurista osakkaista 49 prosenttia ja suurista osakkaista 48 prosenttia oli sitä mieltä, että kesämökkitontteja voitaisiin myydä avoimesti kaikille.

Kuvio 15. Vastaajien mielipide kesämökkitonttien myynnistä eri osakasryhmien välillä (n = 88)

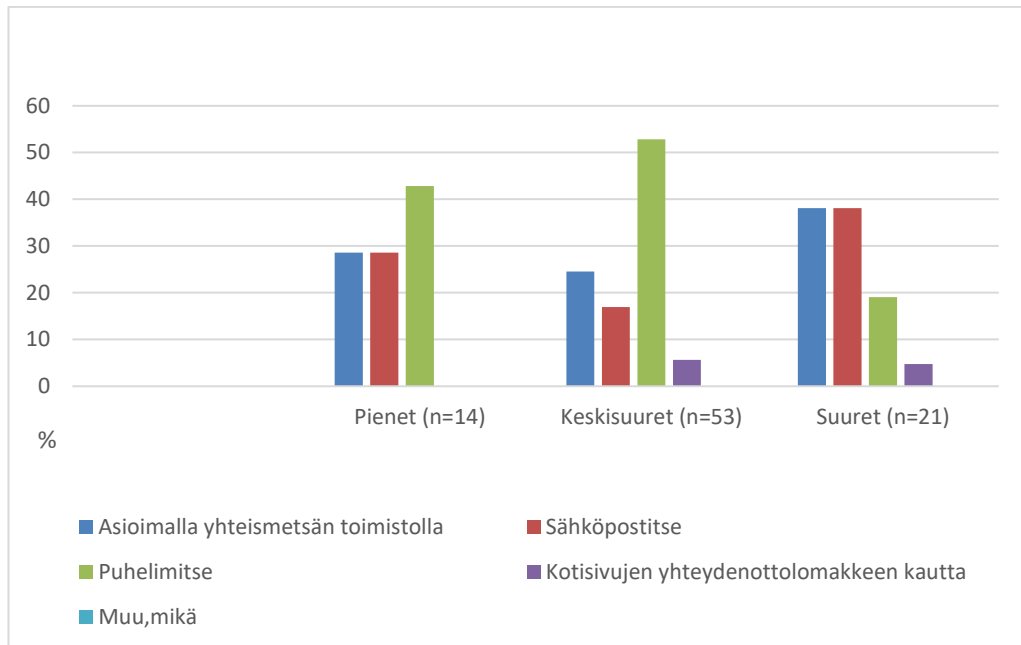
5.4 Tiedottaminen

Kyselylomakkeen luku 1.3 (liite 2) koski Kemijärven yhteismetsän tiedottamista neljän kysymyksen verran. Kysymyksillä haluttiin saada tietoon osakkaiden mielipidettä Kemijärven yhteismetsän tiedottamisesta ja siitä, milloin osakkaan mielestä olisi sopivin aika järjestää osakaskunnan kokous.

Kysymyksessä 14 (liite 2) kysyttiin osakkaan mielestä kahta tärkeintä tiedotuskanavaa yhteismetsään liittyvissä asioissa ja valinnat pyydettiin numeroimaan tärkeysjärjestykseen (n = 86). Pienten osakkaiden osalta kahdeksi tärkeimmäksi tiedotuskanavaksi nousivat yhteismetsän kotisivut sekä sähköposti. Puolet vastaajista oli tätä mieltä. Keskisuurista osakkaista tärkeimmät tiedotuskanavat olivat, myös yhteismetsän kotisivut sekä sähköposti. Suurten osakkaiden kohdalla tärkeimpänä oli kuten muillakin osakasryhmillä yhteismetsän kotisivut, mutta toiseksi tärkeimmäksi nousi suurten osakkaiden mielestä vuosikertomus. Vastaukset eivät vaihdelleet kovin radikaalisti eri osakasryhmien kesken, mutta pientä hajontaa löytyi keskisuurten osakkaiden vastauksista.

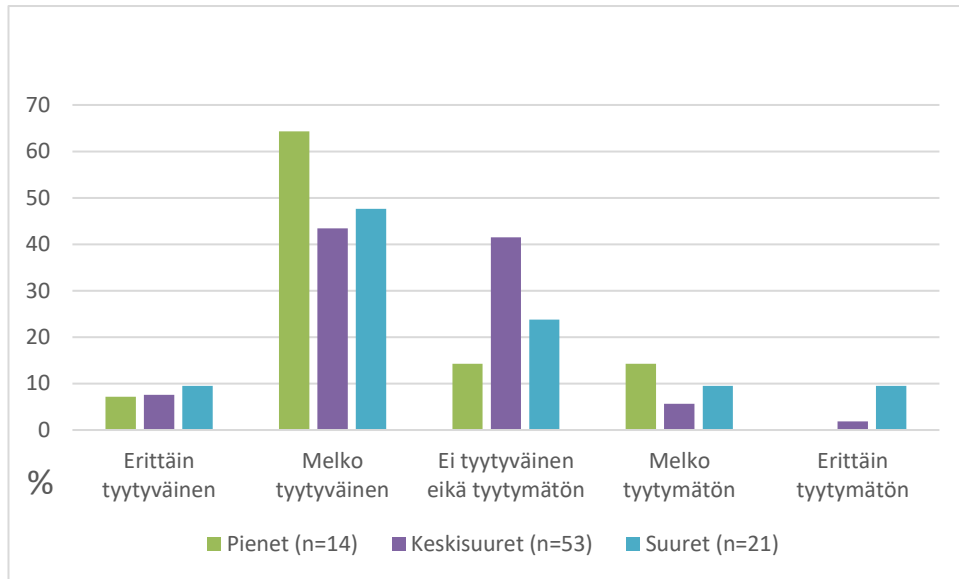
Kysymys 15 (liite 2) koski tapaa, miten osakas mieluiten ottaa yhteyttä yhteismetsän toimihenkilöihin tai hoitokunnan jäseniin asioimalla toimistolla, sähköpostitse, puhelimitse vai yhteismetsän kotisivujen yhteydenottolomakkeen kautta. Kuvi-

osta 16 nähdään, että pienistä osakkaista 43 prosenttia ja keskisuurista osakkaista 53 prosenttia ottaa yhteyttä mieluiten puhelimitse. Suurista osakkaista yhteensä 76 prosenttia ottaa yhteyttä mieluiten asioimalla toimistolla tai sähköpostitse.

Kuvio 16. Vastaajien mieluisin yhteydenottotapa yhteismetsän toimihenkilöihin tai hoitokunnan jäseniin (n = 88)

Seuraava eli 16 kysymys (liite 2) koski osakkaan tyytyväisyyttä Kemijärven yhteismetsän tiedottamisesta yhteismetsää koskevissa asioissa. Kuviosta 17 huomataan, että suurin osa kaikkien osakasryhmien osakkaista olivat melko tyytyväisiä tiedottamiseen. Neutraalisti suhtautuvia osakkaita oli pääasiassa keskisuuret osakkaat. Erittäin tyytymättömiä tiedotukseen oli vain pieni osa keskisuurista ja suurista osakkaista.

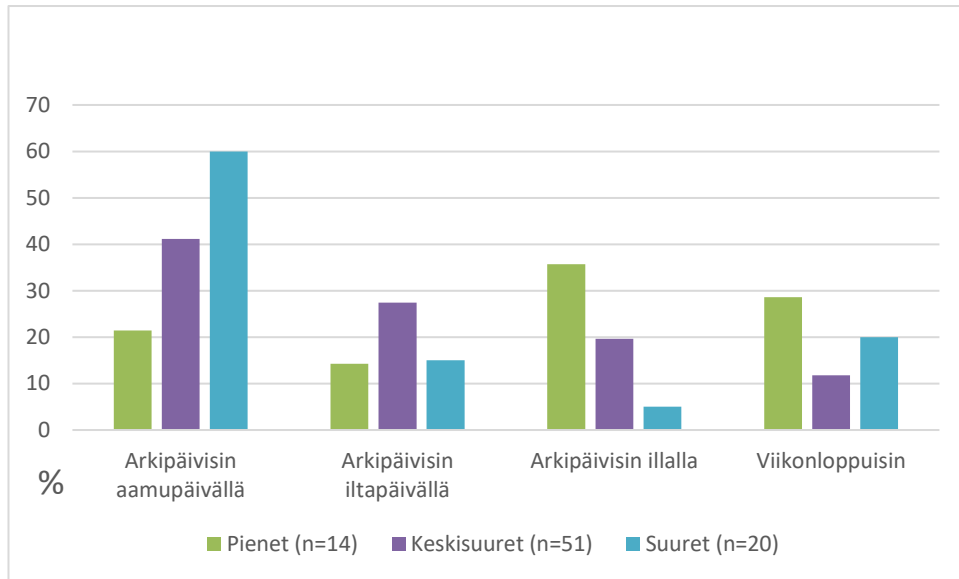

Kuvio 17. Osakkaiden tyytyväisyys Kemijärven yhteismetsän tiedottamiseen yhteismetsää koskevista asioista (n = 88)

Kysymyksessä 17 (liite 2) haluttiin tietää osakkaan mielipidettä siihen, milloin osakaskunnan kokous tulisi hänen mielestään järjestää annettujen vaihtoehtojen mukaisesti. Nykyinen käytäntö kokouksen ajankohtana on arkipäivänä kello 9–12 välillä. Kuvio 18 nähdään, että pienistä osakkaista 36 prosenttia oli sitä mieltä, että kokous tulisi järjestää arkipäivisin illalla ja 28,5 prosentin mielestä kokous tulisi järjestää viikonloppuisin. Pienistä osakkaista 21 prosenttia oli sitä mieltä, että kokous tulisi järjestää arkipäivisin aamupäivällä ja 14 prosenttia sitä mieltä, että kokous tulisi järjestää arkipäivisin iltapäivällä.

Keskisuurten osakkaiden kohdalla 41 prosenttia oli sitä mieltä, että kokous tulisi järjestää arkipäivisin aamupäivällä ja 27 prosenttia sitä mieltä, että kokous tulisi järjestää arkipäivisin iltapäivällä. Loput olivat arki-illan tai viikonlopun ajankohdan kannalla.

Suurista osakkaista 60 prosenttia halusi kokouksen järjestävän arkipäivisin aamupäivällä ja 20 prosenttia viikonloppuisin. Loput äänet jakaantuivat tasaisesti arkipäivän illalle tai iltapäivälle.

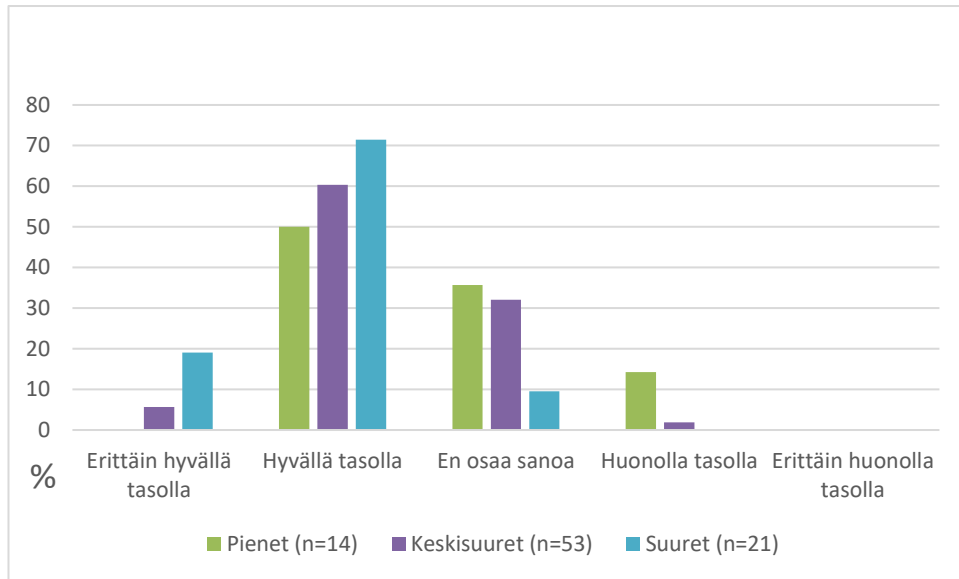

Kuvio 18. Osakaskunnan kokouksen ajankohta (n = 85)

5.5 Metsien hoito ja käyttö

Kyselylomakkeen luvussa 2 (liite 2) haluttiin saada tietoa osakkaiden mielipiteistä, mitä mieltä he ovat Kemijärven yhteismetsän toiminnasta metsien hoidon ja käytön osalta. Kysymyksillä haluttiin saada tietoa myös, onko yhteismetsän metsien hoidossa ja käytössä kehitettävää.

Kysymyksessä 18 (liite 2) haluttiin selvittää osakkaan mielipidettä Kemijärven yhteismetsän metsien hoidon ja käytön nykytasosta. Kuviosta 19 nähdään, että kaikista vastaajista enemmistö oli sitä mieltä, että Kemijärven yhteismetsän metsien hoito ja käyttö on tasoltaan hyvä. Vain muutaman osakkaan mielestä taso olisi huono.

Kuvio 19. Osakkaiden mielipide Kemijärven yhteismetsän metsien hoidon ja käytön nykytasosta (n = 88)

Kysymyksessä 19 (liite 2) pyydettiin listaamaan kolme tärkeintä asiaa talousmetsien hoidossa ja käytössä tärkeysjärjestykseen (n = 79). Tähän kysymykseen vastasivat vain 13 pientä, 48 keskisuurta ja 18 suurta osakasta. Pienten osakkaiden kohdalla kolme tärkeintä asiaa olivat järjestyksessä seuraavat: riistan elinympäristöjen huomioiminen, metsien suojeleminen sekä parhaaseen taloudelliseen tulokseen tähtäävät menetelmät.

Keskisuurten osakkaiden kolme tärkeintä asiaa olivat järjestyksessä seuraavat: parhaimpaan taloudelliseen tulokseen tähtäävät menetelmät, riistan elinympäristöjen huomioiminen sekä maisemalliset arvot. Suurten osakkaiden kolme tärkeintä asiaa olivat järjestyksessä seuraavat: parhaimpaan taloudelliseen tulokseen tähtäävät menetelmät, maisemalliset arvot sekä riistan elinympäristöjen huomioiminen.

Kaikissa osakasryhmissä arvot olivat samankaltaiset, mutta pienten osakkaiden kohdalla metsien suojeleminen korostui. Keskisuurten ja suurten mielestä maisemalliset arvot olivat heille tärkeämpiä asioita.

5.5.1 Vastaajien mielipiteet metsien suojelesta

Kysymyksessä 20 (liite 2) pyydettiin kahta tärkeintä syytä siihen, tulisiko osakkaan mielestä Kemijärven yhteismetsässä lisätä metsien suojelempintaa-alaa ja millä tavoin (n = 42). Kysymys oli selkeästi ollut hankala, siihen ei ollut vastannut

kuin yhdeksän pientä, 21 keskisuurta ja 12 suurta osakasta sekä moni oli raksinut vaihtoehtoista, ettei osaa sanoa.

Pienistä osakkaista viisi oli ilmoittanut ensimmäiseksi tärkeimmäksi asiaksi, että suojelupinta-alaa tulisi lisätä perustamalla pysyviä suojelualueita ja hankkimalla suojelukorvauksilla tuottavaa lisämaata tilalle. Toiseksi tärkeimmäksi oli pienistä osakkaista viisi ilmoittanut, että suojelupinta-alaa tulisi lisätä perustamalla määräaikaista suojelualueita ja hankkimalla suojelukorvauksilla tuottavaa lisämaata tilalle. Neljä vastaajaa pienistä osakkaista oli ollut sitä mieltä, ettei suojeltua alaa tulisi lisätä, mutta pyrkiä saamaan kaikista nykyisistä suojelualueista suojelukorvaus.

Keskisuurista osakkaista 13 oli ilmoittanut myös tärkeimmäksi asiaksi sen, että suojelupinta-alaa tulisi lisätä perustamalla pysyviä suojelualueita ja hankkimalla suojelukorvauksilla tuottavaa lisämaata tilalle. Toiseksi tärkeimmäksi asiaksi paikkaa jakoivat keskisuurten kohdalla pysyvien ja määräaikaisten suojelualueiden lisääminen.

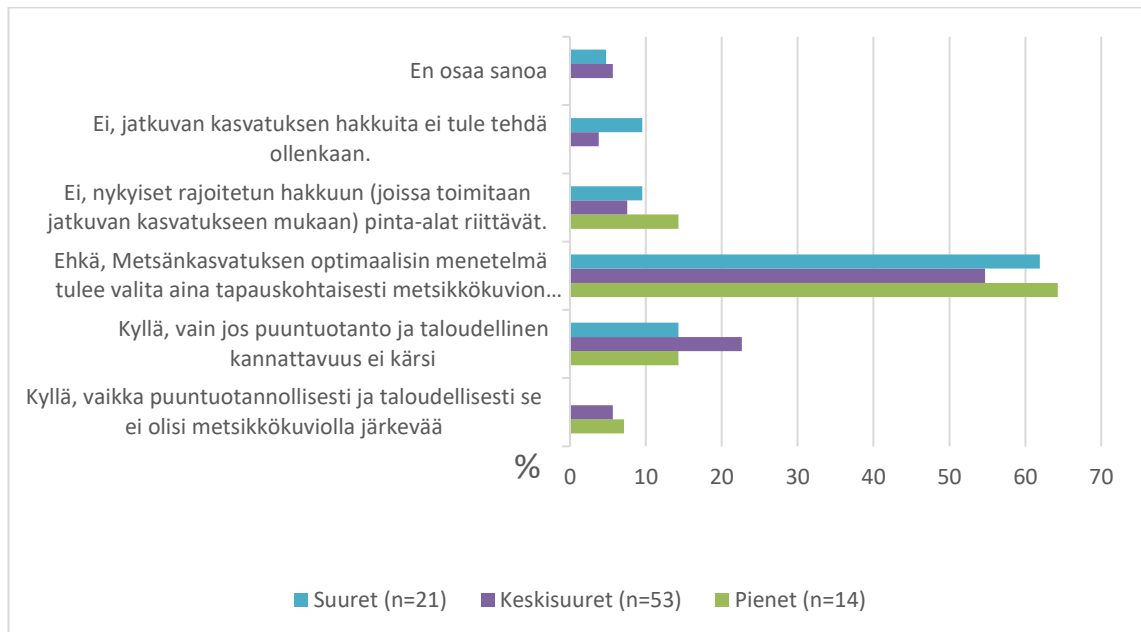
Suurten osakkaiden kohdalla neljä oli ilmoittanut, että suojelualaa pitäisi lisätä perustamalla määräaikaista suojelualueita ja hankkimalla suojelukorvauksilla tuottavaa lisämaata. Toiseksi tärkein asia oli suurten osakkaiden mielestä, että suojelualueita pitäisi lisätä ja jakaa suojelukorvaukset osakkaille.

Kaikista vastaajista kymmenen oli ruksannut en osaa sanoa vaihtoehdon. Kysymys oli hyvin pitkä ja vastausvaihtoehdot hyvin pitkiä, joka on tuottanut hankaluuksia vastaamiselle monen osakkaan kohdalla.

5.5.2 Vastaajien mielipiteet jatkuvan kasvatuksen periaatteiden mukaisesta metsien käsittelystä

Seuraava eli 21 kysymys (liite 2) koski jatkuvaa kasvatusta siten, että tulisiko osakkaan mielestä yhteismetsän metsiä käsitellä enemmän jatkuvan kasvatuksen periaatteiden mukaisesti ($n = 88$). Kuviosta 20 huomataan, että jokaisesta osakasryhmästä selkeä enemmistö oli vastannut vastausvaihtoehtoista seuraavan: ehkä, metsänkasvatuksen optimaalisin menetelmä tulee valita aina tapauskohtaisesti metsikkökuvion kasvuolosuhteet ja nykyinen puuston tila huomioiden.

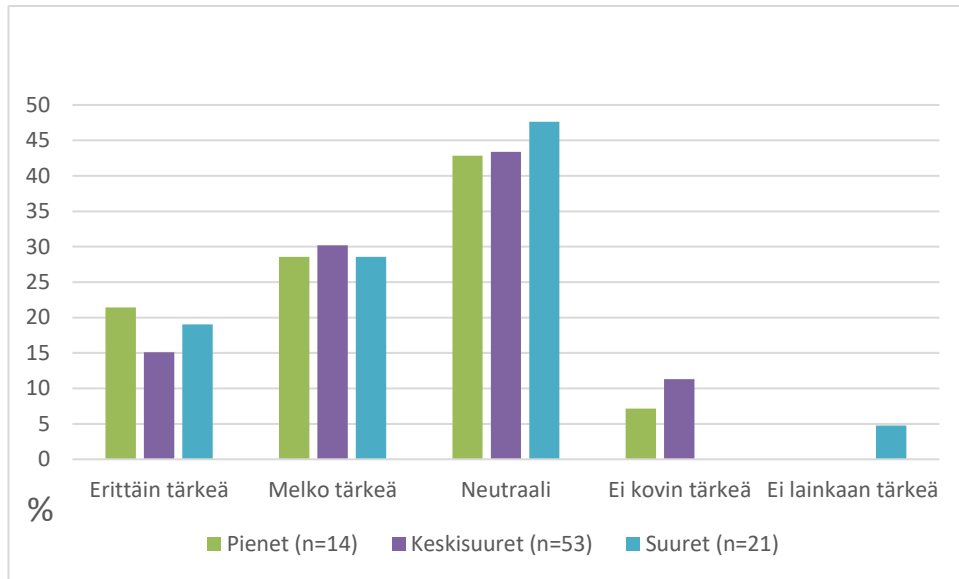
Kaikista vastaajista 58 prosenttia oli tätä mieltä jatkuvan kasvatuksen periaatteellisesta metsän hoidosta.

Kuvio 20. Osakkaiden mielipide siitä, tulisiko yhteismetsän metsiä käsitellä enemmän jatkuvan kasvatuksen periaatteen mukaisesti (n = 88)

5.5.3 Vastaajien mielipiteet hiilikompensaation lisäansainta mahdollisuuksien tärkeydestä

Kysymys 22 (liite 2) koski hiilikompensaation lisäansainta mahdollisuuksia siten, onko se osakkaan mielestä tärkeää yhteismetsän metsien hoidossa ja käytössä. Kuvio 21 nähdään, että kaikista vastaajista enemmistö oli ilmoittanut omaavansa neutraalin suhtautumisen asiaan (44 %) ja seuraava enemmistö piti asiaa melko tärkeänä (29,5 %).

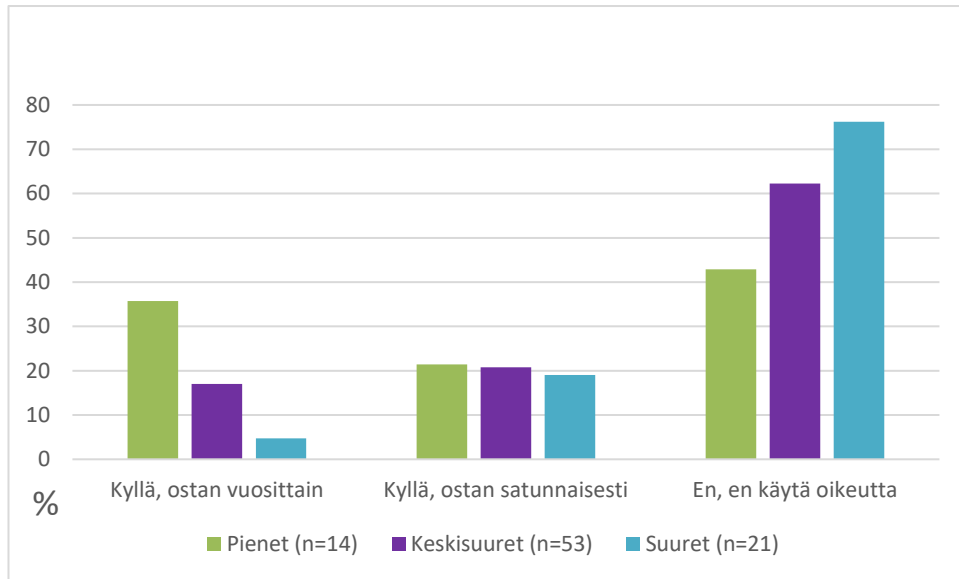

Kuvio 21. Osakkaiden mielipide hiilikompensaation lisäansaintamahdollisuuksista (n = 88)

5.6 Metsästys

Viimeinen osio kyselystä (liite 2) koski metsästystä Kemijärven yhteismetsän alueella ja osakkaiden mielipiteitä metsästyslupien myynnistä. Metsästys osio kattoi kolme kysymystä.

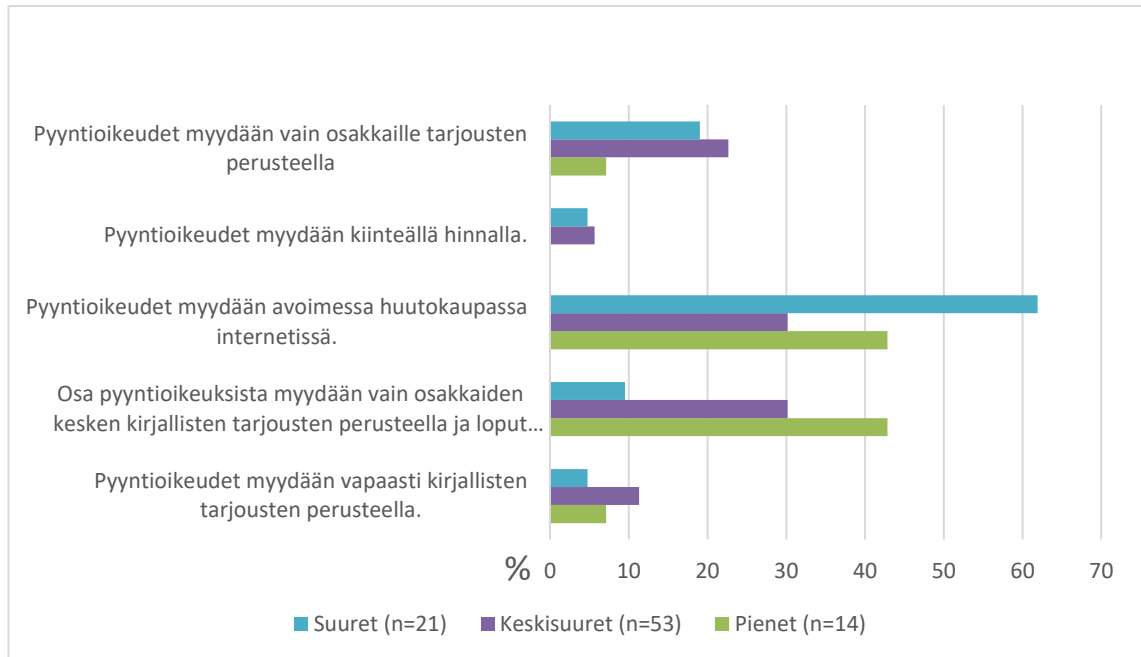
Kysymys 23 (liite 2) koski sitä, käyttääkö osakas osakkaan oikeutta ostaa pienriestalupia Kemijärven yhteismetsän alueelle. Pienistä osakkaista kuusi osakasta ilmoitti, ettei käytä oikeutta ollenkaan, kolme osakasta ilmoitti ostavansa satunnaisesti ja viisi osakasta ostavansa vuosittain. Keskisuurista osakkaista 33 osakasta ilmoitti, ettei käytä oikeutta ollenkaan, 11 osakasta ilmoitti ostavansa satunnaisesti ja yhdeksän osakasta ilmoitti ostavansa vuosittain. Suurista osakkaista 16 ilmoitti, ettei käytä oikeutta ollenkaan, neljä osakasta ilmoitti ostavansa satunnaisesti ja vain yksi osakas ilmoitti ostavansa vuosittain. Kuviosta 22 huomataan, että osakasryhmään katsomatta suurin osa kyselyyn vastanneista osakkaista ei käytä osakkaan oikeutta ostaa pienriestalupia Kemijärven yhteismetsän alueelle.

Kuvio 22. Osakkaan oikeuden käyttö ostaa pienriistalupia Kemijärven yhteismetsän alueelle (n = 88)

Kysymys 24 (liite 2) koski pienriistalupien myyntiä siten, kuinka lupia tulisi osakkaan mielestä myydä (n = 88). Nykyinen käytäntö on, että lupia myydään vain osakkaille ja vieraslupina ainoastaan eräkämppeiden vuokraajille. Kaikista vastaajista yli puolet (51 %) oli sitä mieltä, että nykyinen käytäntö on hyvä, eikä sitä tarvitsisi muuttaa. Osakasryhmien kesken vastausten vaihtelevuus oli varsinkin pienissä osakkaissa suurta, silti heistäkin enemmistö oli nykyisen käytännön kannalla. Vain yhden vastaajan mielestä lupia ei tulisi myydä ollenkaan.

Kysymyksen 25 (liite 2) tarkoitus oli saada tietää osakkaan mielipide yhteismetsän hirvenpyyntioikeuksien lupamyynnistä (n = 88). Kysymys jakoi paljon erilaisia mielipiteitä vastausvaihtoehdoissa eri osakasryhmien välillä mutta kuviosta 23 nähdään, että kaksi vastausvaihtoehtoa oli selkeästi yli muiden. Enemmistö kaikista vastaajista (39,7 %) kannatti hirvenpyyntilupien myyntiä avoimessa huutokaupassa. Toiseksi eniten ääniä keräsi kaikilta vastaajilta (27,7 %), että osa pyyntioikeuksista myytäisiin vain osakkaiden kesken kirjallisten tarjousten perusteella ja loput luvat myytäisiin vapaasti kirjallisten tarjousten perusteella.

Kuvio 23. Osakkaiden mielipide siitä, kuinka hirvenpyyntioikeuksien lupamyynti tulisi järjestää (n = 88)

5.7 Vapaa sana

Kyselyn loppuun oli myös annettu kirjoitustilaa, mikäli osakas haluaisi kertoa vapaasti oman näkemyksensä Kemijärven yhteismetsän toiminnasta. Muutama osakas oli kirjoittanut sinne omia mielipiteitään. Osa kehui kyselyn toteutusta selkeäksi sekä tausta-aineistoa, josta osakkaat olivat saaneet itselleenkin lisätietoa Kemijärven yhteismetsästä. Palautteet olivat pääsääntöisesti positiivisia. Eräs vastaaja kertoi, että yhteismetsän toiminnasta on muodostunut käsitys ammattimaisesta yhtiön hoidosta. Palautteissa kiiteltiin myös Kemijärven yhteismetsän henkilöstön hyvästä palvelusta.

”Yhteismetsän johtamisesta on muodostunut käsitys, että yhtiötä hoidetaan ammattimaisesti.”

Vapaassa sanassa otettiin kantaa myös pienriistalupien myyntiin. Yksi ilmaisi kantansa siihen, että pienriistalupia pitäisi myydä vain osakkaille. Osakas oli perustellut mielipiteensä sillä, että siten saadaan se etu, ettei alueen metsästäjien kanta kasvaisi ja lintukantaa verotettaisi liikaa.

”Pienriistalupia voi myydä vain osakkaille jne. → nykyinen käytäntö. Eli osakkaana haluan sen edun, että alueen metsästäjien määrä ei kasva, ja lintukantaa ei veroteta liikaa.”

Lintujen soidinalueiden kartoittamista haluttiin ja samassa yhteydessä ilmaistiin, että avohakkuita tulisi välttää sekä maanmuokkausta tehdä mahdollisimman herkällä kädellä. Hakkuiden osalta mielipiteitä oli myös kirjoitettu, että hakkuissa tulisi jättää enemmän ekologisia käytäviä ja suojavyöhykkeitä. Metsästyksen ja kalastuksen valvontaa pyydettiin myös lisäämään.

”Lintujen soidinalueiden kartoittaminen olisi paikallaan, jos se on mahdollista. Aukko hakkuita tulisi välttää ja maanmuokkausta tehdä mahdollisimman herkällä kädellä.”

Osakaskunnan kokouksiin oli otettu kantaa, että keskellä viikkoa järjestettävä kokous estää etäomistajien osallistumisen kokoukseen ja siihen halutaan muutos. Vaihtoehtoisesti esitettiin osakaskirjettä 1–2 kuukauden välein, jotta osakkaat saataisiin kiinnostumaan yhteismetsästä enemmän.

”Keskellä viikkoa vain lähiosallistuminen, estää tehokkaasti etäomistajien osallistumisen kokouksiin. Tähän on saatava muutos!”

5.8 Vertailua muihin tutkimuksiin

Aiempaan Kemijärven yhteismetsälle tehtyyn tutkimukseen vertailua ei voida tehdä kuin muutaman kysymyksen osalta. Sillä tämän ja edellisen tutkimuksen kysymykset poikkesivat paljon toisistaan. Edeltävässä tutkimuksessa oli suurempi vastausprosentti kuin tässä tutkimuksessa, mikä myös vaikuttaa vertailun luotettavuuteen.

Hirvenpyyntilupien myyminen huutokaupalla kohtasi osakkaiden mielipiteissä aikaisemmassa tutkimuksessa sekä tässä tutkimuksessa, valtaosa kannattaa hirvenpyyntilupien myymistä avoimella huutokaupalla. Kiinnostus oman metsäpals-tan liittämistä yhteismetsään yhteismetsä osuuksia vastaan ei ole muuttunut ajan saatossa. Aikaisemmassa tutkimuksessa suuret osakkaat olivat mahdollisesti kiinnostuneita enemmän kuin muut, mutta tässä tutkimuksessa suurten osakkaiden äänet jakoutuivat melko tasaisesti kaikkien vastausvaihtoehtojen alle, suurin osa ei ollut kiinnostuneita liittämistä. (Sirviö 2013, 27,31-32).

Yhteismetsän osakaskokouksien ajankohtaa kysyttäessä edellisessä tutkimuksessa valtaosa oli kannattanut kokouksen järjestämistä arkipäivisin kello 10–14

välillä ja toiseksi eniten oli toivottu kokouksen järjestämistä viikonloppuisin. Osakasryhmien välillä ei ollut ollut merkitsevää eroa vastauksissa. (Sirviö 2013, 34). Tämän tutkimuksen tuloksissa osakasryhmien välillä oli eriäväsyyksiä. Pienet osakkaat kannattivat arkipäivien iltoja kokouksen ajankohdalle, kun taas keski-suuret ja suuret osakkaat kannattivat kokouksen ajankohdaksi arkipäivisin aamu-päivällä. Nykyinen ajankohta kokouksen järjestämiselle on arkipäivisin kello 9–12 välillä, joka tarkoittaa, että se on hyvä ajankohta keskisuurille ja suurille osak-kaille. Kokousten ajankohta ei ole muuttunut vuosien saatossa merkittävästi.

Kemijärven yhteismetsän tiedotuksen osalta aikaisemmassa tutkimuksessa kai-kista vastaajista 44 prosenttia oli kertonut tiedotuksen olevan riittävää, mutta myös 43 prosentin mielestä ei riittävää. (Sirviö 2013, 34-35.) Tämän kyselyn osalta kaikista vastaajista suurin osa kertoi olevansa melko tyytyväinen tiedotta-miseen, mutta varsinkin keskisuurten kohdalla oli myös ei tyytyväisiä eikä tyyty-mättömiä vastaajia. Täten voidaan todeta, että tiedotus on mahdollisesti paran-tunut edelliseen tutkimukseen verrattaessa.

Vertailin työtäni keskeisiltä osin myös Kuusamon yhteismetsän tuoreeseen kyse-lytutkimukseen. Kuusamon yhteismetsän osakkaat olivat tyytyväisiä heidän yh-teismetsänsä toimintaan. Samanlaisia yhtymäkohtia tuloksissa Kuusamon yh-teismetsän kanssa olivat muun muassa osakkaiden keski-ikä, joka oli Kuusamon yhteismetsän osakkailla noin 65 vuotta ja Kemijärven yhteismetsän osakkailla 63–72-vuotiaat. Kuusamon yhteismetsän osakkaat olivat myös ammattiryhmäl-tään pääasiassa eläkeläisiä, kuten Kemijärven yhteismetsän osakkaat. Keski-ikä on kasvanut molemmissa yhteismetsissä ajansaatossa. Kuusamon sekä Kemi-järven yhteismetsien osakkaista suurin osa jättää kokonaan osallistumatta osa-kaskunnan kokouksiin. Kuusamossa osakkaista 74 prosenttia ja Kemijärvellä 61 prosenttia ei osallistu koskaan osakaskunnan kokouksiin. Yhteismetsän metsien hoidon nykytaso oli osakkaiden mielestä hyvä Kuusamossa sekä Kemijärvellä. Lisämaan hankintalinjaa kysyttäessä mielipiteet olivat samanlaiset kummassakin yhteismetsässä, eli nykyinen lisämaan hankintalinja on hyvä. (Nikka 2023, 20-21, 26, 37-40, 51).

Eroavaisuuksia yhteismetsien osakkaiden mielipiteissä löytyi esimerkiksi osakkaiden halukkuudessa liittää omia maa-alueita yhteismetsään yhteismetsäosuuksia vastaan. Kuusamon yhteismetsän osakkaat suhtautuivat tähän pääosin neutraalisti, eli eivät ole halukkaita eikä haluttomia. Kemijärven yhteismetsän osakkaista suurin osa kertoi suoraan, että ei ole halukas liittämään maitaan yhteismetsään yhteismetsäosuuksia vastaan. Metsien suojelutaso Kuusamon yhteismetsässä on osakkaiden mielestä riittävä, eikä sitä tarvitse lisätä. Kemijärven yhteismetsän osakkaat olivat sitä mieltä, että suojelu pinta-alaa tulisi lisätä perustamalla joko pysyviä tai määräaikaisia suojelualueita ja hankkimalla suojelukorvauksilla tuottavaa lisämaata tilalle. Metsien suojelu on Kemijärven yhteismetsän osakkaille kyselyn perusteella merkityksellisempää. Hirvenpyyntioikeuksien lupamyynnissä Kuusamon yhteismetsän osakkaat olivat pääosin sitä mieltä, että hirvenpyyntiluvat tulisi myydä vapaasti kirjallisten tarjousten perusteella. Kemijärven yhteismetsän osakkaat suosivat enemmän lupien myymistä avoimessa huutokaupassa internetissä. Kuusamon sekä Kemijärven yhteismetsän osakkaat ovat mielipiteiltään samankaltaisia monissa asioissa sekä tyytyväisiä oman yhteismetsänsä toimintaan. (Nikka 2023, 39-40, 56-57, 66-68).

5.9 Yhteenveto tuloksista

Kemijärven yhteismetsän toiminta- ja talous osiossa vastaukset olivat jokaisella osakasryhmällä samantyyppisiä. Metsätalouden ulkopuolisten tulojen kehitysoiossa vastaukset vaihtelivat osakasryhmien välillä, mutta ei paljon. Tuulivoiman merkitys nousi olennaiseksi asiaksi osakkaiden mielipiteissä, sitä pidettiin positii-visena uutena tulonlähteenä. Kesämökkkitonttien vuokratasoa pidettiin sopivana, enemmistön mielestä tontteja tulisi myydä avoimesti kaikille.

Kemijärven yhteismetsän asioista tiedottaminen koettiin melko hyväksi, lisäksi moni ei ilmaissut mielipidettään selvästi, vaan vastasivat neutraalisti. Vastaukset vaihtelivat melko tyytyväisestä neutraaliin suhtautumiseen. Jokaisesta osakasryhmästä löytyi myös niitä, jotka eivät olleet tyytyväisiä tiedotukseen. Se mikä aiheuttaa osakkaan mielestä sen, ettei tiedä onko tyytyväinen vai ei tiedottamiseen, tulisi selvittää millä tavoin tiedotusta voisi kehittää. Yhteydenottotavat Kemijärven yhteismetsän toimihenkilöihin ja hoitokunnan jäseniin vaihtelivat osa-

kasryhmien välillä. Pienet ja keskisuuret osakkaat ottavat mieluiten yhteyttä puhelimitse, mutta suuret osakkaat suosivat myös sähköpostia ja paikan päällä toimistolla käyntiä asioiden hoitamiseen. Tähän voi vaikuttaa myös se, oliko vastaaja paikkakuntalaisia vai ei. Paikkakuntalaisten on ymmärrettävästi helppoa käydä asioimassa myös toimistolla suoraan.

Metsien hoidon ja käytön osalta osakkaat olivat myös pääosin tyytyväisiä. Osakailta saatiin mielipiteitä myös siihen, mitkä asiat metsänhoidossa ovat painotettavia asioita heidän mielestään sekä heidän suhtautumisensa jatkuvan kasvatuksen periaatteeseen. Tämän osion kysymykset olivat tausta-aineistosta huolimatta vaikeahkoja. Vaikeus näkyi vastauksissa siten, ettei niihin osa ollut vastannut, se toi vastauksiin epäluotettavuutta.

Metsästyksen liittyvissä asioissa oli mielenkiintoista se, ettei suurin osa osakkaista käytä osakkaan oikeutta ostaa pienriistalupia. Kaikista osakkaista 55 osakasta ilmoitti, että ei käytä oikeutta ollenkaan. Vain 15 osakasta ilmoitti, että ostaa vuosittain ja loput vastaajista vain satunnaisesti. Tämä on mielenkiintoista, sillä olisin odottanut, että moni käyttäisi oikeuttaan, mutta tähän voi myös vaikuttaa jo aikaisemmin mainitsemani, onko vastaaja paikallisia vai muualla asuvia. Jokaisesta osakasryhmästä enemmistö ei käytä oikeuttaan, joten merkittävää eroa osakasryhmien välillä ei ollut. Hirvenpyyntioikeuksien lupamyynnissä enemmistö vastaajista kannatti lupien myyntiä avoimessa huutokaupassa internetissä, mikä on nykyään yleistä.

6 POHDINTA

Tutkimuksen tavoitteena oli saada selville Kemijärven yhteismetsän osakkaiden mielipiteitä yhteismetsän toiminnasta ja sen mahdollisista kehityskohdista osakaskyselyn avulla. Kemijärven yhteismetsä sai tutkimuksesta hyödyllistä tietoa osakkaiden mielipiteistä ja sen avulla voi kehittää yhteismetsän toimintaa jatkossa.

Kyselytutkimus onnistui kohtalaisesti, sen perusteella voidaan todeta, että Kemijärven yhteismetsän osakkaat ovat pääosin tyytyväisiä yhteismetsän toimintaan. Uusien tulonlähteiden, kuten tuulivoiman merkitys korostui osakkaiden vastauksissa positiivisena asiana. Aiempaan tutkimukseen verratessa mielipiteet ovat pysyneet samankaltaisina niiden kysymyksien osalta, joita voitiin verrata. Vastausprosentti kyselyssä oli 17,6 prosenttia. Osassa kysymyksiä vastausprosentti jäi erittäin pieneksi, koska niihin ei ollut vastattu, joten tarkkaa arviota vastauksista ei voitu saada. Kyselyllä kuitenkin saadaan osviittaa siihen, missä asioissa olisi kehitettävää sekä yleisesti mielipiteitä osalta osakkaista yhteismetsän toiminnasta. Tuloksissa olen esittänyt kuvioita ja kertonut pidemmälti vastauksista osaan kysymyksistä, jotta opinnäytetyö pysyisi mielenkiintoisena ja helposti luettavana kokonaisuutena.

Olen todennut tutkimuksen riskit-kohdassa, että osakkaiden osoitetiedot olivat puutteellisia sekä osalla osoitteet saattoivat olla vanhojakin. Tämä on vaikuttanut kyselyyn siltä osin, että on mahdollista, ettei kysely ole saavuttanut kaikkia osakkaita, joille kysely on lähetetty. Aikaisemmassa Kemijärven yhteismetsälle tehdystä opinnäytetyössä oli todettu sama ongelma osoitetietojen puutteellisuudesta. Ajan tasalla olevat yhteystiedot olisi hyvä osakkailta saada kerättyä, jotta jatkossa seuraava osakaskysely olisi mahdollista suorittaa esimerkiksi myös internetin välityksellä. Täten kyselyyn vastaaminen olisi osakkaalle vaivattomampaa.

Kysely tehtiin paperisena, se osaltaan saattoi vaikuttaa vastausprosenttiin. Hylättyjä vastauslomakkeita oli useita. Asiaa pohtiessa, miksi osakkaat palauttivat vajavaisia vastauslomakkeita tuli mieleen, onko vastattu hieman hutiloiden, jotta

kuitenkin voisi osallistua kyselyssä olleeseen arvontaan. Vastanneet osakkaat olivat pääosin tyytyväisiä Kemijärven yhteismetsän toimintaan.

Opinnäytetyön tekeminen oli pitkä ja haasteellinen prosessi. Haasteita tuottivat muun muassa oma tietämättömyys yhteismetsistä. Paperisten kyselylomakkeiden manuaalinen läpikäynti oli haastavaa esimerkiksi vastausten määrän ja tulkittamisen osalta. Tulkintaan vaikutti esimerkiksi väärin täytetyt lomakkeet. Opinnäytetyö toi minulle uutta tietoa yhteismetsistä sekä kasvatti taitojani tutkimuksen teon osalta.

Kemijärven yhteismetsän olisi hyvä suorittaa seuraava kyselytutkimus muutaman vuoden päästä kuitenkin viimeistään vuonna 2030, sillä tämän kyselyn vastausprosentti jäi valitettavan alhaiseksi. Yhteismetsän kannattaisi myös päivittää osakkaiden yhteystietoja ajan tasalle, jotta kyselytutkimus onnistuisi mahdollisesti paremmin. Kysymysten kannattaisi olla samat tai ainakin samanlaiset kuin tässä kyselyssä, jotta vertailua voitaisiin tehdä paremmin.

LÄHTEET

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. Edita Publishing Oy. Viitattu 30.9.2023 <http://www.tilastollinentutkimus.fi/1.TUTKIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf>.

Kemijärven yhteismetsä 2013. Vuosikertomus 2012. Kuusamo: Koillismaan kirjapaino Oy.

Kemijärven yhteismetsä 2015. Vuosikertomus 2014. Kuusamo: Koillismaan kirjapaino Oy.

Kemijärven yhteismetsä 2016. Vuosikertomus 2015. Kuusamo: Koillismaan kirjapaino Oy.

Kemijärven yhteismetsä 2017. Vuosikertomus 2016. Kuusamo: Koillismaan kirjapaino Oy.

Kemijärven yhteismetsä 2018. Vuosikertomus 2017. Kuusamo: Koillismaan kirjapaino Oy.

Kemijärven yhteismetsä 2019. Vuosikertomus 2018. Kuusamo: Koillismaan kirjapaino Oy.

Kemijärven yhteismetsä 2020. Vuosikertomus 2019. Viestinet: Punamusta Oy.

Kemijärven yhteismetsä 2021. Vuosikertomus 2020. Viestinet: Punamusta Oy.

Kemijärven yhteismetsä 2022. Vuosikertomus 2021. Viestinet: Popa Oy.

Kemijärven yhteismetsä 2023. Vuosikertomus 2022. Viestinet: Popa Oy.

Koti-Lappi. 2023. Tuulivoima näkyy nyt myös Itä-Lapissa. Koti-Lappi. Viitattu 9.12.2023 <https://www.kotilappi.fi/artikkeli/paakirjoitus-tuulivoima-nakyy-nyt-myo-ita-lapissa>.

Metsäkeskus. 2023a. Perustietoa yhteismetsästä. Viitattu 6.10.2023 <https://www.metsakeskus.fi/fi/metsan-kaytto-ja-omistus/metsanomistusmuodot/yhteismetsat/perustietoa-yhteismetsasta>.

Metsäkeskus. 2023b. Yhteismetsärekisteri. Viitattu 4.10.2023 <https://www.metsakeskus.fi/fi/metsan-kaytto-ja-omistus/metsanomistusmuodot/yhteismetsat/yhteismetsarekisteri>.

Metsäkeskus. 2023c. Yhteismetsään liittyminen. Viitattu 6.10.2023 <https://www.metsakeskus.fi/fi/metsan-kaytto-ja-omistus/metsanomistusmuodot/yhteismetsat/yhteismetsaan-liittyminen>.

Nikka, E. 2023. Osakkaiden tyytyväisyys Kuusamon yhteismetsän toimintaan. Opinnäytetyö, Lapin ammattikorkeakoulu. Viitattu 9.2.2024 <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2023060622275>.

Opinkirjo.fi. Tutkimuksen perusteet. Viitattu 12.9.2023
<https://opinkirjo.fi/tutkimuksen-perusteet/aineiston-keraaminen-ja-tutkimusmenetelmat/>.

Puikko, J.2023a. Kemijärven yhteismetsän metsien hakkuu- ja hoitotoimenpiteiden keskimääräiset luvut vuosilta 2018-2022. Liite 2.

Puikko, J. 2023b. Tietoa tuulivoimasta. Sähköposti mirelle.tormanen@edu.lapinamk.fi 7.11.2023. Tulostettu 7.11.2023.

Sirviö, J. 2013. Kemijärven yhteismetsän osakkaiden mielipiteet yhteismetsän toiminnasta. Opinnäytetyö, Rovaniemen ammattikorkeakoulu.

Tietoarkisto. 2023. Postikysely. Viitattu 12.9.2023
<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/metelmaopetus/kvanti/postikysely/postikysely/>.

Tuulivoimayhdistys. 2023. Tietoa tuulivoimasta. Viitattu 9.12.2023
<https://tuulivoimayhdistys.fi/tietoa-tuulivoimasta-2/tietoa-tuulivoimasta/tuulivoiman-vaikutukset/tuulivoiman-ymparistovaikutukset/tuulivoiman-maisemavaikutukset>.

Vehkalahti, K. 2014. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Viitattu 21.1.2024 <https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/bc1c2c8a-0eb8-4881-ba8f-510ce386b810/content>.

Wpd Suomi Oy. 2023a. Tuulivoima. Viitattu 9.12.2023 <https://www.wpd.fi/wpd-suomi-oy/>.

Wpd Suomi Oy. 2023b. Kemijärvi-Nuolivaara. Viitattu 8.12.2023
<https://www.wpd.fi/projects/kemijarvi-nuolivaara/>.

Yhteismetsälaki 14.3.2003/109. Viitattu 5.10.2023
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030109>.

LIITTEET

- Liite 1. Saatekirje
- Liite 2. Kyselylomake

Liite 1

Arvoisa Kemijärven yhteismetsän osakas!

Pyydän Teitä vastaamaan kyselyyni koskien Kemijärven yhteismetsän toimintaa.

Opiskelen Lapin Ammattikorkeakoulussa metsätalousinsinööriksi, joten tämä kysely on olennainen osa opin-
näytetyötäni koskien Kemijärven yhteismetsää.

Opinnäytetyöni tulee valmistumaan vuoden 2023 loppuun mennessä sekä työtä ohjaavat Lapin Ammattikor-
keakoulun sekä Kemijärven yhteismetsän henkilökunta.

Kyselyn tavoite on saada tietoon Teidän mielipiteenne Kemijärven yhteismetsän toiminnasta. Mielipiteenne
on tärkeä, jotta yhteismetsä voi kehittää toimintaansa Teidän mielipiteenne huomioiden.

Tutkimuksen tuloksista Teitä ei voida tunnistaa vastaajaksi sekä vastauksenne käsitellään luottamukselli-
sesti. Tutkimusaineisto kerätään vain tätä tutkimusta varten sekä aineiston numerotietojen keräämisen jäl-
keen vastauslomakkeet tullaan hävittämään.

Kyselyyn vastaamiseen kuluu noin. 35 minuuttia aikaa. Vastaajien kesken arvotaan 2 kappaletta 200 euron
lahjakortteja Partioaitta retkeilyliikkeeseen. Vastauskuoren postimaksu on maksettu puolestanne. Vastaus-
aikaa kyselyyn on kolme viikkoa. Olemme keränneet kyselylomakkeeseen tausta-aineiston helpottamaan
kyselyyn vastaamista.

Mikäli Teillä on kysyttävää kyselyyn liittyen, vastaan niihin mielelläni.

Mirelle Törmänen, sähköpostitse mirelle.tormanen@edu.lapinamk.fi

Suuret kiitokset kyselyyn vastaamisesta!

Ystävällisin terveisin,

Mirelle Törmänen

Kemijärven yhteismetsän toiminnanjohtaja

----- Leikkaa tästä -----

Tietonne arvontaa varten. Kyselyyn vastaamalla ja oheiset tiedot täyttämällä osallistutte arvontaan, jossa
arvotaan 2 kappaletta 200 euron lahjakortteja Partioaitta retkeilyliikkeeseen.

Nimi: _____

Puh.: _____

Postiosoite: _____

Liite 2 1 (11)

OPINNÄYTETYÖ

KEMIJÄRVEN YHTEISMETSÄN OSAKASTUTKIMUS

1. KEMIJÄRVEN YHTEISMETSÄN TOIMINTA JA TALOUS

Kemijärven yhteismetsän liikevaihto, tilikauden voitto verojen ja varausten jälkeen sekä ylijäämän jako vuosilta 2022–2018. Ylijäämän jako sarakkeessa esitetty kokonaisjakomäärä euromääräisesti sekä ylijäämän jaon suuruus per manttaali (osuuden suuruus: 1)

Vuosi	Liikevaihto, milj. €	Tilikauden voitto, milj. €	Ylijäämän jako, milj. €
2022	4,191	1,306	1,31 = (26 000 €/manttaali)
2021	3,813	1,306	1,108 = (22 000 €/manttaali)
2020	2,933	1,056	0,907 = (18 000 €/manttaali)
2019	3,446	0,972	0,882 = (17 500 €/manttaali)
2018	3,048	0,967	0,882 = (17 500 €) manttaali)

1. Kuinka tärkeä taloudellisen tuloksen merkitys on mielestänne Kemijärven yhteismetsän toiminnassa? (rastita yksi vaihtoehto)

- Erittäin tärkeä
 Melko tärkeä
 Neutraali suhtautuminen
 Ei kovin tärkeä
 Ei lainkaan tärkeä

2. Oletteko tyytyväinen Kemijärven yhteismetsän liiketoiminnan kehitykseen viimeisen viiden vuoden aikana? (rastita yksi vaihtoehto)

- Erittäin tyytyväinen
 Melko tyytyväinen
 Neutraali suhtautuminen
 Melko tyytymätön
 Erittäin tyytymätön

3. Oletteko tyytyväinen Kemijärven yhteismetsäomistukseenne nykyiseen tuottoon? (rastita yksi vaihtoehto)

- Erittäin tyytyväinen
 Melko tyytyväinen
 Neutraali suhtautuminen
 Melko tyytymätön
 Erittäin tyytymätön

Liite 2 2 (11)

4. Mielenpiteenne vuosittaisen tuoton kehityksestä vuosittain (=ylijäämän jako)? (rastita yksi vaihtoehto)

- Tuotto voi vaihdella vuosien välillä
- Tuoton tulisi tasaisesti kehittyä ylöspäin liiketoiminnan kehityksen mukaan
- Nykyinen tuoton kehityslinja on hyvä

5. Mikä on mielestänne paras ajankohta tai maksuerien määrä ylijäämän maksulle (rastita yksi vaihtoehto)?

- Ylijäämä maksetaan **kahdessa erässä**: toukokuussa ja joulukuussa
- Ylijäämä maksetaan **kahdessa erässä**: heinäkuussa ja joulukuussa
- Ylijäämä maksetaan **yhdessä erässä**: heinäkuussa
- Ylijäämä maksetaan **yhdessä erässä**: toukokuussa (**nykyinen maksuaikataulu**)

6. Mikä on tärkein syyne omistaa Kemijärven yhteismetsä osuuksia? (valitkaa kaksi tärkeintä, 1 = tärkein 2 = toiseksi tärkein)

- Vuosittainen tuotto eli ylijäämän jako
- Yhteismetsäosuuden arvon kehittyminen
- Pienriistan metsästysoikeus
- Oikeus osallistua osakaskunnan kokouksiin ja osakasretkeilyille
- Virkistyskäyttö

Muu, mikä?

7. Mikä kuvaa teidän tämänhetkistä mielipidettänne Kemijärven yhteismetsäosuuksien omistamisesta parhaiten? (rastita yksi vaihtoehto)

- Haluan lisätä yhteismetsäosuuksieni määrää
- Olen tyytyväinen nykyiseen yhteismetsäosuuteeni
- Haluan myydä yhteismetsäosuuteni

Liite 2 3 (11)

Kemijärven yhteismetsän lisämaan hankinta ostamalla sekä Kemijärven yhteismetsän osuuksiin vaihtamalla vuosina 2022–2018. Taulukossa esitetty myös summaluvat sekä keskiarvot ko. aikajaksolta.

Vuosi	Ostamalla, hehtaaria	Osuuksiin vaihtamalla, hehtaaria
2022	141,9	96,6
2021	109,5	12,5
2020	68,6	0
2019	206,9	8
2018	143,5	227,9
Yhteensä	670,4	345
Keskim./vuosi	134,08	69

8. Tulisiko Kemijärven yhteismetsän mielestänne? (rastita yksi vaihtoehto)

- Hankkia enemmän lisämaata ostamalla rahalla
- Hankkia enemmän lisämaata liittämällä maita yhteismetsäosuuksia vastaan
- Säilyttää nykyinen lisämaan hankintalinja
- Hankkia vähemmän lisämaata ostamalla rahalla
- Hankkia vähemmän lisämaata yhteismetsäosuuksiin vaihtamalla

9. Olisitteko kiinnostuneet oman metsäpalstan liittamisestä yhteismetsään yhteismetsäosuuksia vastaan? (rastita yksi vaihtoehto)

- Erittäin kiinnostunut
- Melko kiinnostunut
- Ei kiinnostanut
- En osaa sanoa
- Tarvitsen lisätietoa

Kemijärven yhteismetsän metsätalouden ulkopuolisten tulojen kehitys vuosina 2022–2018. Vuokratuotot sisältävät maa-alue-, vesialue-, tontti- ja kämpävuokrat. Metsästys-, kalastus- ja maastoliikenneoikeudet sisältävät sekä hirven että pienriistan metsästyslupamyynnin sekä verkko- ja viehekalastusluvut. Korko- ja sijoitustuotot ovat pääsääntöisesti Metsäliiton perus- ja lisäosuuksista (A-osuudet ja Metsä 1 lisäosuudet) maksettuja korkotuottoja.

Nuolivaaran tuulipuiston arvioitu valmistumisajankohta on vuonna 2023. Pelkästään Nuolivaaran tuulipuisto (15 voimalaa) tulee olemaan valmistuessaan metsätalouden jälkeen suurin ulkopuolinen tulonlähde Kemijärven yhteismetsälle. Kemijärven yhteismetsällä on voimassa oleva maanvuokrasopimus myös toisesta tuulivoimapuistosta (n. 8 voimalaa), jolle on olemassa Puolustusvoimien lupa.

Liite 2 4 (11)

Vuosi	Vuokratuotot	Maa- ja kiviainesten myynti	Metsästys-, kalastus- ja maastoliikenneoikeudet	Korko- ja sijoitustuotot
2022	41377	64664	76066	53959
2021	45531	124296	75975	52036
2020	48026	11784	94736	56630
2019	35203	7655	106345	55262
2018	36992	35527	84207	50494

1.1 Metsätalouden ulkopuolisten tulojen kehitys:

10. Mitä seuraavista tulon lähteistä pitäisi mielestänne pyrkiä kasvattamaan (merkitse tärkeysjärjestykseen 1-3, joista 1 = tärkein)

- Maa-ainestenmyynti
- Vuokratuotot tuulivoimasta
- Vuokratuotot tonteista
- Metsästys ja kalastusoikeuksien myynti
- Korko- ja sijoitustuotot

11. Tulisiko mielestänne tuulivoimasta saatavat vuokratulot käyttää (merkitse tärkeysjärjestykseen 1-3, joista 1 = tärkein)?

- Osakkaille vuosittain jaettavaan ylijäämään jakoon kokonaan
- Ylijäämään jakoon ja Kemijärven yhteismetsän lisämaan hankintaan
- Ylijäämän jakoon ja Kemijärven yhteismetsän toiminnan kehittämiseen (esim. teiden perusparannus ja metsien lannoitus)

Muuhun mihin?

Kemijärven yhteismetsä oli vuokrannut kesämökkkitontteja vuoden 2022 lopussa 38 kappaletta. Tonttien vuokraus ja myyntihinnasto vahvistetaan vuosittain yhteismetsän osakaskunnan varsinaisessa kokouksessa toimintasuunnitelman ja talousarvion käsittelyn yhteydessä. Tonttien vuosivuokrat vaihtelevat sijainnista riippuen 500–800 € välillä. Kalleimmat tontit sijaitsevat ranta-asemakaava-alueilla. Tonttien myyntihinnat ovat 12 500–20 000 € välillä sijainnista riippuen. Tontteja vuokrataan ja myydään myös henkilöille, jotka eivät ole Kemijärven yhteismetsän osakkaita. Vuosien 2022–2018 välisenä aikana yhteismetsä on myynyt kaksi kesämökkkitonttia.

12. Onko kesämökkkitonttien vuosivuokrien taso mielestäsi? (rastita yksi vaihtoehto)

- Liian kallis
- Sopiva
- Liian halpa

- En osaa sanoa

Liite 2 5 (11)

13. Tulisiko kesämökkkitontteja myydä mielestäsi? (rastita yksi vaihtoehto)

- Vain osakkaille
 Myydä avoimesti kaikille
 Ei myydä ollenkaan
 En osaa sanoa

1.3 Tiedottaminen

14. Mikä on mielestänne kaksi parasta tiedotuskanavaa Kemijärven yhteismetsään liittyvissä asioissa? (merkitse tärkeysjärjestykseen 1-2, joista 1 = tärkein)

- Yhteismetsän kotisivut: (www.kemijarvenyhteismetsa.fi)
 Vuosikertomus
 Sähköposti
 Tiedotusvälineet
 Osakaskunnan kokous
 Toimihenkilöt
 Hoitokunnan jäsenet

15. Miten otatte mieluiten yhteyttä yhteismetsän toimihenkilöihin tai hoitokunnan jäseniin? (rastita yksi vaihtoehto)

- Asioimalla yhteismetsän toimistolla
 Sähköpostitse
 Puhelimitse
 Kotisivujen yhteydenottolomakkeen kautta

Muu, mikä?

16. Oletteko tyytyväinen tiedottamiseen Kemijärven yhteismetsää koskevissa asioissa? (rastita yksi vaihtoehto)

- Erittäin tyytyväinen
 Melko tyytyväinen
 Ei tyytyväinen eikä tyytymätön
 Melko tyytymätön
 Erittäin tyytymätön

Liite 2 6 (11)

17. Milloin yhteismetsän osakaskunnan kokous tulisi mielestänne järjestää? (rastita yksi vaihtoehto) (Nykyinen kokouskäytäntö on arkipäivänä n. klo 9.00–12.00)

- Arkipäivisin aamupäivällä
 Arkipäivisin iltapäivällä
 Arkipäivisin illalla
 Viikonloppuisin

2. METSIEN HOITO JA KÄYTTÖ

Kemijärven yhteismetsän maapinta-ala on tällä hetkellä noin 45 000 hehtaaria, josta kasvulista metsämaata on 32 400 hehtaaria (sis. suojelualueet). Kemijärven yhteismetsä noudattaa sekä FSC että PEFC metsäsertifioinnin vaatimuksia ja kriteereitä metsätalouden toimenpiteissä. Kemijärven yhteismetsän hakkuusuunnite (vuosittainen hakkuumäärä m³) oli vuosina 2012–2021 50 600 m³. Puuston määrä ja kasvu ovat kasvaneet ja nykyinen hakkuusuunnite on 64 000 m³ vuosille 2022–2024. Puuston kasvu vuoden 2021 lopussa oli tehollisella metsämaalla (ei sis. suojelu tai rajoitealueita) noin 72 500 m³. Oheisessa taulukossa on kuvattu metsien hakkuu- ja hoitotoimenpiteiden keskimääräiset luvut vuosilta 2022–2018.

	Keskimäärin
Hakkuu- tai hoitotoimenpide:	v. 2022–2018, hehtaaria
Uudistushakkuut	204
Kasvatushakkuut	760
Taimikonhoito	319
Maanmuokkaus	194
Metsänviljely	187

18. Onko Kemijärven yhteismetsän metsien hoidon ja käytön nykytaso mielestänne (rastita yksi vaihtoehto):

- Erittäin hyvällä tasolla
 Hyvällä tasolla
 En osaa sanoa
 Huonolla tasolla
 Erittäin huonolla tasolla

Liite 2 7 (11)

19. Mitkä ovat mielestänne yhteismetsän talousmetsien hoidossa ja käytössä painotettavat asiat?**(Merkitse kolme (3) tärkeintä, joista 1 on tärkein)**

- Parhaaseen taloudelliseen tulokseen tähtäävät menetelmät
- Maisemalliset arvot
- Metsien suojelu
- Virkistyskäyttö
- Riistan elinympäristöjen huomioiminen

Muu, mikä?

FSC-metsäsertifiointin kautta Kemijärven yhteismetsän metsämaan pinta-alasta noin 1500 hehtaaria on kokonaan metsätaloustoiminnan ulkopuolella. Kyseiseen pinta-alaan sisältyvät esimerkiksi metsälaila rauhoitettuja kohteita, mutta myös vapaaehtoisesti säästettyjä alueita. Toinen 1500 hehtaaria on lisäksi rajoitetun toiminnan piirissä (sallitaan varovainen metsien käsittely). Metsien suojelusta on mahdollista saada korvausta eri tavoin, jos kohde täyttää suojelulle asetetut vaatimukset. Määräaikaiset suojelusopimukset ovat 10–30 vuotta pitkiä ja pysyvissä suojelualueissa voidaan suojella pelkkä puusto pysyvästi tai vaihtoehtoisesti koko maa-alue suojellaan pysyvästi. Pysyvissä suojelukohteissa suojelukorvaukset ovat merkittävästi suuremmat.

20. Tulisiko Kemijärven yhteismetsässä metsien suojelupinta-alaa mielestänne lisätä ja millä tavoin? (merkitse kaksi tärkeintä, joista 1 = tärkein)

- Pitää lisätä perustamalla pysyviä suojelualueita ja hankkimalla suojelukorvauksilla tuottavaa lisämaata tilalle.
- Pitää lisätä perustamalla määräaikaisia suojelualueita ja hankkimalla suojelukorvauksilla tuottavaa lisämaata tilalle.
- Pitää lisätä perustamalla pysyviä suojelualueita ja jakaa suojelukorvaukset osakkaille.
- Pitää lisätä perustamalla määräaikaisia suojelualueita ja jakaa suojelukorvaukset osakkaille.
- Ei lisätä suojeltua alaa, mutta pyritään saamaan kaikista nykyisistä suojelualueista suojelukorvaus.
- Suojeltua alaa tulee vähentää
- En osaa sanoa

Liite 2 8 (11)

Jatkuvassa kasvatuksessa metsää ei uudisteta ja kasvateta yhtenä tasaikäisenä puusukupolvena, vaan metsiköissä on monen kokoisia ja eri-ikäisiä puita. Hakkuissa poistetaan osa puustosta poimintahakkuin tai pienaukkohakkuulla. Hakkuukierto toistuu metsikössä noin 15–20 vuoden välein. Pienten puiden osuus runkomäärästä on suurin. Kemijärven yhteismetsässä tehdään jatkuvan kasvatuksen hakkuita pääosin alueilla, jossa hakkuutoimintaa on rajoitettu eli uudistushakkuita (esim. avohakkuu) ei saada tehdä. Pääsääntöisesti Kemijärven yhteismetsässä metsiä käsitellään jaksollisen kasvatuksen mukaisesti. Jaksollisessa kasvatuksessa metsän kehityksessä on erotettavissa kasvatusvaihe ja uudistamisvaihe. Kasvatusvaiheessa metsänhoidon pääpaino on kasvavan puuston hoitamisessa taimikonhoidolla ja harvennushakkuin ja lopuksi tehdään pääte- eli uudistushakkuu. Uudistamisvaiheessa varmistetaan, että kaadetun puuston tilalle syntyy uusi taimikko luontaisesti tai viljelyn tuloksena eli kylvämällä tai istuttamalla. Jaksollisessa kasvatuksessa varmistetaan lahoppuujatkumo yli puusukupolvien ja lehtipuusekoitus aina taimikon perustamisesta alkaen.

21. Tulisiko yhteismetsän metsiä käsitellä enemmän jatkuvan kasvatuksen periaattein mukaisesti? (rastita yksi vaihtoehto)

- Kyllä, vaikka puuntuotannollisesti ja taloudellisesti se ei olisi metsikkökuviolla järkevää
- Kyllä, vain jos puuntuotanto ja taloudellinen kannattavuus ei kärsi
- Ehkä, Metsänkasvatuksen optimaalisin menetelmä tulee valita aina tapauskohtaisesti metsikkökuvion kasvuolosuhteet ja nykyinen puuston tila huomioiden.
- Ei, nykyiset rajoitetun hakkuun (joissa toimitaan jatkuvan kasvatukseen mukaan) pinta-alat riittävät.
- Ei, jatkuvan kasvatuksen hakkuita ei tule tehdä ollenkaan.
- En osaa sanoa

Yksinkertaisten metsien hiilikompensaatioilla tarkoitetaan mallia, jossa metsänomistaja lisää metsien hiilensidontaa rahaa vastaan. Hiilensidontan rahoittaa yritys tai kuluttaja motivoituneen kompensoida omasta toiminnastaan syntyviä päästöjä metsissä tapahtuvan hiilensidontan avulla. Tällä hetkellä metsiä lannoittamalla tai metsien kiertoaikaa (uudistushakkuun ajankohtaa siirtämällä) jatkamalla voidaan saada korvausta hiilen sidonnasta.

22. Pidätkö tärkeänä, että Kemijärven yhteismetsän metsien hoidossa ja käytössä hyödynnetään mahdolliset hiilikompensaation lisäansaintamahdollisuudet? (rastita yksi vaihtoehto)

- Erittäin tärkeä
- Melko tärkeä
- Neutraali suhtautuminen
- Ei kovin tärkeä
- Ei lainkaan tärkeä

Liite 2 9 (11)

3. METSÄSTYS

Kemijärven yhteismetsä myy osakkailleen pienriistalupia (metsäkanalinnut, vesilinnut ja jänis) kausilupina. Viime vuosina kausiluvan hinta on ollut 20 € (sis. alv). Henkilökohtaisia osakslupia myydään vain osakkaille, hänen rintaperillisilleen ja osakkaan kanssa samassa taloudessa asuville henkilöille. Myytävien lupien määrä riippuu osakkuuden suuruudesta. Kausilupia osakkaille on myyty vuosittain noin 200 kappaletta. Viimeisen kolmen vuoden aikana pienriistalupia ei ole myyty ei-osakkaille, kuin ainoastaan yhteismetsän eräkämpin vuokraajille vuokrausajaksi. Pienriistalupien lupatuotto on vaihdellut 4500–5000 €.

23. Käytättekö osakkaan oikeutta ostaa pienriistalupa Kemijärven yhteismetsän alueelle? (rastita yksi vaihtoehto)

- Kyllä, ostan vuosittain
 Kyllä, ostan satunnaisesti
 En, en käytä oikeutta

24. Miten pienriistalupia pitäisi mielestänne myydä? (rastita yksi vaihtoehto)

- Ei pitäisi myydä ollenkaan
 Myytäisiin ainoastaan osakkaille
 Myytäisiin ainoastaan osakkaille ja vieraslupina vain eräkämpin vuokraajille (nykyinen käytäntö)
 Myytäisiin kausilupina osakkaille ja ei osakkaille
 Myytäisiin kausilupina osakkaille ja vieraslupina vain rajoitetulle ajalle (esim. 10 vrk ajalle)
 En osaa sanoa

Vuonna 2022 hirven metsästysoikeuksia myytiin nettihuutokaupalla eraverkko.fi sivustolla. Lupapaketteja on avoimessa huutokaupassa Kemijärven yhteismetsän eri palstoille. Hirven metsästyksen lupamyynnin tulot ovat olleet keskimäärin 80 000 € vuodessa vuosien 2022–2018 aikana. Lupamyynnin tuloihin vaikuttavat ennen kaikkea Riistakeskuksen myöntämät metsästyskausikohtaiset lupamäärät.

25. Millä tavalla yhteismetsän hirvenpyyntioikeuksien lupamyynti pitäisi mielestänne järjestää? (rastita yksi vaihtoehto)

- Pyyntioikeudet myydään vapaasti kirjallisten tarjousten perusteella.
 Osa pyyntioikeuksista myydään vain osakkaiden kesken kirjallisten tarjousten perusteella ja loput luvat myydään vapaasti kirjallisten tarjousten perusteella.
 Pyyntioikeudet myydään avoimessa huutokaupassa internetissä.
 Pyyntioikeudet myydään kiinteällä hinnalla.
 Pyyntioikeudet myydään vain osakkaille tarjousten perusteella

Liite 2 10 (11)

4. VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT:

26. Asuinpaikkanne sijainti? (rastita yksi vaihtoehto)

- Kemijärvi
- Lappi
- Pohjois-Pohjanmaa
- Muu Suomi
- Ulkomaat

27. Osakkuuden omistusmuoto? (rastita yksi vaihtoehto)

- Yksityinen
- Perikunta
- Yhtymä
- Julkisyhteisö

Muu, mikä?

28. Koulutustaso? (valitkaa korkein koulutustasonne) (rastita yksi vaihtoehto)

- Peruskoulu/kansakoulu
- Lukio
- Ammatillinen tutkinto
- Ammattikorkeakoulu
- Yliopisto

Muu, mikä?

29. Ammatti? (rastita yksi vaihtoehto)

- Eläkeläinen
- Opiskelija
- Palkansaaja
- Työtön
- Maa/metsätalousyrittäjä
- Muu yrittäjä tai yksityinen ammatinharjoittaja

Muu, mikä?

Liite 2 11 (11)

30. Syntymävuotenne

31. Kuinka hyvin tunnette Kemijärven yhteismetsän alueita? (rastita yksi vaihtoehto)

- En tiedä tai tunne yhteismetsän alueita lainkaan
- Tunnen yhteismetsän alueet joltain osin
- Tunnen yhteismetsän alueet kohtalaisen hyvin
- Tunne yhteismetsän alueet hyvin ja olen liikkunut alueilla säännöllisesti

32. Kuinka kauan olette olleet Kemijärven yhteismetsän osakkaana? (rastita yksi vaihtoehto)

- Alle 2 vuotta
- 2–10 vuotta
- Yli 10 vuotta

33. Kuinka usein osallistutte Kemijärven yhteismetsän osakaskunnan kokouksiin? (rastita yksi vaihtoehto)

- En koskaan
- Osallistun satunnaisesti
- Osallistun mahdollisuuksien mukaan
- Pyrin osallistumaan

Vapaa sana toiminnasta

Kiitos kyselyyn vastaamisesta!